

wroclaw.pl

Kazamaty zamku

Tegoroczny Przegląd Sztuki SURVIVAL odbędzie się od 18 do 22 czerwca w podziemiach zamku w Leśnicy i okolicznym parku.

str. 17

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 18 (228), 14-20.05.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

We Wrocławiu głosujemy

na 100%

GRZEGORZ RAJTER

Nocny półmaraton szuka wolontariuszy

11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton już za niepełną miesiąc. Już pobito rekord frekwencji, dlatego potrzeba sporo wolontariuszy. Trwa rekrutacja.

str. 3

Wejdź na Wrocławki i znajdź przyjaciela

We wrocławskich schroniskach na drugą szansę czekają bezdomne psy i koty. W serwisie Wrocławki możesz poznać ich historie i dać im dom.

str. 5

Rzeźba z pl. Nankiera wróciła do miasta

Przez 250 lat figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej była chlubą Wrocławia. W czasie wojny słuch po niej zaginął. Odnalazł ją Piotr Oszczanowski.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

18 maja w całej Polsce wybierać będziemy osobę, która obejmie urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. To ważny dzień, w którym Polki i Polacy w wyborach bezpośrednich decydować będą o tym, kto piastować będzie tę funkcję. Bez względu na preferencje polityczne zachęcam do głosowania. To nasze prawo, z którego warto skorzystać.

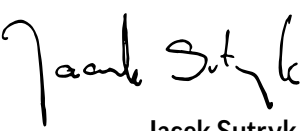
We Wrocławiu włączyliśmy się w akcję profrekwencyjną organizowaną m.in. przez Unię Metropolii Polskich pod hasłem Głosujemy na 100 proc. Więcej przeczytaj o niej Państwo w tym biuletynie. Owe 100 proc. głosujących trudno będzie uzyskać, ale wrocławskie osiedle, które wykaże się najwyższą frekwencją podczas wyborów, zostanie uhonorowane krasnąką Frekwencją, i to mieszkańcy tego

osiedla zdecydują, gdzie stanie. Tym sposobem zachęcamy do wzięcia udziału w tym, jak to zwykło się mówić, święcie demokracji. Warto także pamiętać, że w dniu wyborów tramwajami i autobusami mogą Państwo dojechać do lokali wyborczych bezpłatnie. A gdzie się one znajdują czy jak poprawnie oddać głos, przeczytaj Państwo również w tym numerze naszego biuletynu.

Kojarzą Państwo Erica Emmanuela Schmitta, autora przejmującego opowiadania „Oskar i Pani Róża”? Bardzo lubię tę i smutną, i mądrą niewielką książeczkę, i tego przekornego francuskiego filozofa i eseistę. Swego czasu na jednym ze spotkań autorskich Schmitt tłumaczył studentom, dlaczego warto wybierać, a nie pozwalać, by los decydował w życiu za nas. Choć przyznawał, że czasem takie podejście do rzeczywistości bywa

kuszące, to jednak przekonywał, że „na człowieka składają się wybory i okoliczności”. – Nikt nie ma władzy nad okolicznościami, ale każdy ma władzę wyboru – powiedział. Potem zresztą ten uroczy bon mot wykorzystał w innej swojej powieści o złych wyborach.

Skorzystajcie Państwo ze swojej władzy wyborczej. Bo wybory polityczne, zwłaszcza te nadchodzące, to jedna z niewielu okazji, by poprzez właściwie i sensownie postawiony krzyżyk mieć pewną władzę – nie tylko nad wyborami, ale też nad następującymi po nich okolicznościami. Zatem dobrych wyborów Państwu i sobie życzę.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 15.05	PT. 16.05	SOB. 17.05	ND. 18.05	PN. 19.05	WT. 20.05	ŚR. 21.05
13°C	14°C	13°C	15°C	15°C	19°C	20°C

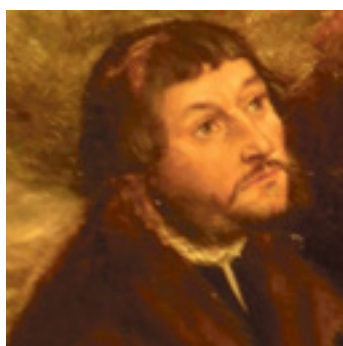
KARTKA Z KALENDARZA

MAJ

15 maja 2023

otwarto **trasę tramwajową przez Popowice**. Na swoje trasy po raz pierwszy wyjechały tramwaje linii 18 i 19. Powstało 4,4 km torowiska i 25 przystanków. Inwestycja kosztowała 227 mln złotych i została dofinansowana z UE.

16 maja 1543

we Wrocławiu zmarł **Mathias Auctus**. A właściwie – Maciej Przybyło. Był pierwszym lekarzem miejskim we Wrocławiu. Opracował pierwszy zbiór zarządzeń na czas epidemii. W kościele garnizonowym mieści się jego epitafium.

18 maja 1884

we Wrocławiu zmarł botanik **Heinrich Göppert**. Miasto zawdzięcza mu Promenadę Staromiejską, Ogród Botaniczny z muzeum i park Szczepnicki. Od 1875 roku jest Honorowym Obywatel Wrocławia.

19 maja 2018

otwarto **park Tarnogajski**. 5,5-hektarowy teren uporządkowano i urządzono dzięki zaangażowaniu mieszkańców i rady osiedla, przy wykorzystaniu środków z WBO. To jeden z najmłodszych parków w mieście.

20 maja 1913

otwarto **Halę Stulecia** zaprojektowaną przez Maxa Berga. W 2006 roku Hala wpisana została na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jej budowa trwała 2 lata i kosztowała 1,9 mln ówczesnych marek.

Jarmark i Święto Wrocławia tuż-tuż

Tradycyjny pochód radnych, uroczysta sesja Rady Miejskiej Wrocławia czy intronizacja króla kurkowego i hołd kupców Jarmarku Świętojańskiego, który rusza 23.05. To wszystko znajdzie się w programie obchodów Święta Wrocławia 2025. Oto szczegóły.

Magdalena Talik

Święto Wrocławia nawiązuje do średniowiecznej tradycji obchodów dnia Świętego Jana Chrzciciela, opiekuna wrocławskiej katedry i patrona miasta. Urodziny świętego przypadają 24 czerwca, stąd data święta. Historia wydawnictwa sięga 1992 roku. Wtedy po raz pierwszy odbyły się uroczyste obchody.

Atrakcje Święta Wrocławia

Program Święta Wrocławia 2025 poznamy już wkrótce, ale co roku na wrocławian i turystów czekają fantastyczne imprezy kulturalne i społeczne, które są organizowane przez Urząd Miejski Wrocławia, instytucje kultury, organizacje pozarządowe czy rady osiedli.

Wśród najważniejszych wydarzeń 24 czerwca 2025 są:

- pochód radnych z orkiestrą przez wrocławski Rynek
- uroczysta sesja rady miejskiej (podczas posiedzenia wręczone zostaną dyplomy: Honorowego Obywatela Wrocławia – prof. Andrzejowi Wiszniewskiemu, Nagrody Wrocławia oraz Nagrody Prezydenta Wrocławia)
- intronizacja króla kurkowego
- oraz hołd kupców Jarmarku Świętojańskiego.

W Święto Wrocławia poznamy też nowego władcę grodu Wrocław, który odbierze z rąk prezydenta łańcuch i królewskie jabłko.

Plakat na świętowanie

Tę edycję Święta Wrocławia promuje inspirowany Odrą plakat autorstwa Weroniki Konopki, studentki grafiki na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Plakat został wybrany podczas specjalnego konkursu, jaki po raz 25. zorganizowano dla studentów ASP.

Weronika Konopka zajmuje się rysunkiem i grafiką – od plakatu, przez ilustrację, aż po eksperymenty z technikami warsztatowymi. Inspiracje czerpie przede wszystkim z natury, a w swoich pracach łączy techniki analogowe z cyfrowymi.

Jarmark Świętojański w maju

Zanim poznamy pełną listę wydarzeń na 24 czerwca, to już niebawem rozpocznie się na Rynku Jarmark Świętojański – ruszy niemal miesiąc wcześniej i potrwa do 29 czerwca. Wydarzenie tradycyjnie obejmie ulice Świdnicką, Oławską oraz obszar przy przegierzu w samym sercu Rynku. Jarmark będzie czynny codziennie od godz. 10.

➤ Więcej na: www.jarmarkswietojański.com

MCS dostanie 600 tys. zł na remont hal

Gmina Wrocław otrzymała w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Sportowej w Województwie Dolnośląskim dotację w wysokości 600 tys. zł na modernizację dwóch hal sportowych zarządzanych przez Młodzieżowe Centrum Sportu. Chodzi o hale przy ul. Parkowej i na terenie Stadionu Oławka. Obiekty zostaną odnowione i unowocześnione. Szacowana łączna wartość obu inwestycji przekracza 3,8 mln zł. MCS Wrocław stara się o dodatkowe wsparcie finansowe na ten cel z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Jak dyżurują radni?

Spotkania z radnymi miejskimi odbywają się w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższe dyżury mają: wiceprzewodnicząca RMW **Magdalena Razik-Trziszka** 28.05 oraz radni **Robert Leszczyński** 21.05 i **Krzysztof Zalewski** 28.05. Pełna lista dyżurów radnych w 2025 roku na: www.wro.news/dyzury-radnych.

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7–17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30–12. Akcje wyjazdowe w najbliższych dniach organizowane są: 15.05 w godz. 9–13 przy CH Borek, Hallera 52; 19.05 w godz. 8.30–12.30 przy Wrocławskim Parku Przemysłowym Dozamel, Fabryczna 10; 21.05 w godz. 9–13 przy hotelu Novotel Wrocław przy Powstańców Śląskich 7; 22.05 w godz. 9–13 przy parafii pw. Opatrzności Bożej przy Nowodworskiej 64; 23.05 w godz. 8–13 przy Akademii Wojsk Lądowych, Czajkowskiego 109.

Zostań wolontariuszem na półmaratonie

Półmaraton we Wrocławiu to największy nocny bieg w Europie

11. PKO Nocny Wrocław Półmaraton już za miesiąc. To będzie rekordowa edycja pod względem frekwencji, dlatego też potrzeba rekordowo dużo wolontariuszy. Zgłoś się. Trwa rekrutacja.

Agata Grzebińska

Na Stadionie Olimpijskim 14.06 na starcie 11. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu stanie aż 15 tys. biegaczy. To absolutny rekord! Aby taka liczba uczestników mogła komfortowo i bezpiecznie ukończyć bieg, potrzebni są wolontariusze, którzy zadbają o sprawny przebieg półmaratonu.

Wolontariat na półmaratonie to nie tylko świetna przygoda, ale okazja, by zobaczyć organizację wielkiej imprezy sportowej od

kuchni i zdobyć cenne doświadczenie (potwierdzone certyfikatem) czy nawiązać przyjaźnię.

Pracy jest mnóstwo – to m.in. pomoc przy: pakowaniu pakietów startowych, rozdawaniu akredytacji, a potem medali, nalewaniu wody w punktach nawadniania czy koordynacja biegaczy.

Rekrutacja trwa do 31.05. Wystarczy wypełnić formularz dostępny na: www.wolontariat.mcs.wroc.pl i czekać na kontakt od organizatorów.

Poznaj atrakcje miasteczek wokół Wrocławia

Wiosna to idealny czas, by ruszyć w plener i odkryć uroki miast w okolicy Wrocławia. Aglomeracja Wrocławska organizuje cykl bezpłatnych spacerów po miejscach pełnych historii. Za nami pierwsza wyprawa do Wołowa. 10 maja grupa wyruszyła do klasztoru cystersów i pasieki, by zakończyć na kosmicznie fajnym festiwalu.

Redakcja

W sobotę 10 maja do Wołowa przyjechała pierwsza grupa chętnych na zwiedzanie z Aglomeracją Wrocławską. Wycieczka rozpoczęła się od wizyty w klasztorze cystersów w Lubiążu. Następnie uczestnicy udali się do pasieki Zuzia w Domaszkowie, by poznać tajniki pszczelarstwa i skosztować lokalnych produktów. Po powrocie do Wołowa był spacer po Rynku oraz zwiedzanie najciekawszych zabytków. Finałem dnia był udział w „Kosmicznie fajnym festiwalu”.

24 maja: Brzeg

Uczestnicy rozpoczęli zwiedzanie od spaceru przez park Centralny, podążając śladem dawnych murów miejskich, mijając fontannę „Chłopiec z łabędziem” i rzeźbę „Pięjącej dziewczyny”. Następnie przejdą do Rynku, gdzie zaplanowano przechadzkę wokół ratusza i podziwianie zabytkowych kamienic z gotyckimi detalami.

W dalszej części odwiedzą wnętrze renesansowego ratusza, m.in. Wielką Salę Stropową, wieżę ze-

Historyczna zabudowa Wołowa z zabytkowym ratuszem w centrum

klasztor w Lubiążu

garową, Salę Rajców i Skarbiec.

Dzień zakończy się wizytą w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego oraz zwiedzaniem Zamku Piastowskiego, kolegiaty św. Jadwigi i Bramy Odrzańskiej w parku Nadodrzańskim.

31 maja: Krośnice

Krośnice zapraszają na wycieczkę meleksami po ścieżkach przyrodniczych, na których będzie można obserwować ptaki. Podczas wyprawy uczestnicy zanurzą się w ciszy Stawów Krośnickich.

Na trasie wydarzenia znajdą się m.in. mural Ryszarda Szurkowskiego, pałac Volmersteinów oraz „Z Chaty Łaniaków” – miejsce, gdzie powstają naturalne przetwory. Dzień zakończy się przy wspólnym ognisku. To idealna propozycja dla rodzin z dziećmi i miłośników przyrody.

7 czerwca: Strzelin

Zwiedzanie Strzelina rozpocznie się od spaceru z przewodnikiem, z którym uczestnicy udadzą się do ratusza. W programie m.in. zwiedzanie budynku i spektakularnej wieży ratuszowej, warsztaty plastyczne w podziemiach, gra memory, samodzielne wykonywanie przypinek. Na koniec zaplanowano zwiedzanie Rotundy św. Gotarda – jednego z najstarszych obiektów sakralnych na Dolnym Śląsku. Nie zabraknie także wspólnego poczęstunku i czasu na odpoczynek.

Start na dworcu kolejowym

Każde z zaplanowanych wydarzeń rozpoczyna się na dworcu kolejowym w danej miejscowości, tam również kończy się zwiedzanie. Dlaczego? Bo najdogodniejszym środkiem transportu zarówno na miejsce wydarzenia, jak i z powrotem jest pociąg.

Zapisy na zwiedzanie za pośrednictwem mejla: turystyka@aglomeracja.wroclaw.pl oraz pod numerem 795 474 635. Liczba miejsc ograniczona. Udział w wydarzeniach jest bezpłatny.

➤ **Szczegóły na:** www.wro.news/aglo-tour

Wybiorą lokalne delicje – zgłoś produkt na konkurs

Od 6 do 8 czerwca na Rynku zagości Festiwal Delicje pod hasłem Delicje z nadzieniem. Przedsmakiem jest konkurs dla wrocławskich restauracji oraz dolnośląskich producentów wyrobów regionalnych.

Magdalena Talik

Finał konkursu odbędzie się 30.05 w restauracji Gustaw na Bastionie Sakwowym. Tego samego dnia, podczas konferencji prasowej, ogłoszone zostaną jego wyniki. A uroczyste wręczenie nagród nastąpi 7.06 w Rynku podczas festiwalu Delicje 2025.

Produkty regionalne na konkurs trzeba zgłosić do 28.05 na stronie: www.wro.news/formularz-delicje, a następnie dostarczyć je na adres: Smakosz Tomasz Tyc, ul. Rakietowa 11/1 lub w dniu konkursu do restauracji Gustaw (ul. ks. Piotra Skargi 18) w godz. 8.30–9. Każdy zgłoszony produkt powinien być opisany: nazwą produktu, nazwą

wystawcy, wybraną kategorią, danymi kontaktowymi (telefon i e-mail). Kategorie konkursowe to:

- Innowacyjna Delicja – nowatorskie podejście do kulinariów, odważne połączenia smaków i techniki
- Lokalna Delicja – produkty oddające ducha lokalnej kuchni i tradycji
- Eko Delicja – ekologiczne podejście do produkcji i prezentacji potraw
- Flagowa Delicja – sztandarowy produkt najlepiej reprezentujący waszą ofertę
- Delicja z Historią – potrawy z interesującą historią lub inspiracją

- Delicja Kuchni Świata – autentyczne smaki z różnych zakątków globu
- Delicja Fit – zdrowe, dietetyczne potrawy pełne wartości odżywczych
- Wege Delicje – 100 proc. roślinne produkty, które zachwycają smakiem.

Podczas wrocławskiego festiwalu na Rynku 6–8 czerwca w centrum uwagi znajdą się potrawy, w których nadzienie gra pierwsze skrzypce. Przede wszystkim pierogi z całego świata, ale także inne faszerowane specjały. Ponadto w programie: warsztaty i pokazy gotowania, występy muzyczne, stoiska ze specjałami. Współorganizatorem jest Miasto Wrocław.

W 2024 konkurs odbywał się w restauracji Tarasowa w Hali Stulecia

Wrocławska Wygrana Rodzina: rusza nowy projekt

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu rozpoczął realizację projektu dla rodzin, które od pokoleń zmagają się z trudną sytuacją życiową, z trzech wrocławskich osiedli.

I Agata Zięba

– Tradycja rodzinna to najczęściej powód do dumy. Cieszymy się, gdy możemy naszym dzieciom przekazać to, co wynieśliśmy ze swoich domów. Zdarza się jednak, że to, co otrzymaliśmy od poprzednich pokoleń nam nie pomaga. I właśnie dla rodzin, które zmagają się z taką trudną rodzinną tradycją i które nie chcą przekazać jej swoim dzieciom, jest projekt Wrocławska Wygrana Rodzina – mówi Anna Bytońska z MOPS.

Przerwać zaklęty krąg

Taki proces to tzw. dziedziczenie biedy. Rodzice mierzą się z bezrobociem lub zatrudnieniem w nisko płatnych zawodach, niskim poziomem wykształcenia, nałogami, przemocą, złymi warunkami mieszkaniowymi, złym stanem zdrowia czy niepełnosprawnością. A dzieci, które dorastają w takich rodzinach, najczęściej w dorosłym życiu powielają ten styl życia i przekazują go kolejnym pokoleniom.

Pracownicy MOPS chcą przerwać ten zaklęty krąg. Wrocławska Wygrana Rodzina to projekt,

który ma w tym pomóc. – Opiera się on na założeniu, że problem dziedziczonego ubóstwa wynika przede wszystkim z oddziaływania środowiska. Dlatego wsparciem należy objąć nie tylko całe rodziny, ale też otoczenie, w którym funkcjonują. Odbiorcami działań będą przede wszystkim dzieci z rodzin, w których dziedziczy się biedę, a także środowisko, w którym funkcjonują – wyjaśnia Bytońska.

Jak dołączyć?

Z projektu skorzysta w sumie 16 rodzin z dziećmi z trzech wrocławskich osiedli: Ołbin, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie. By się zgłosić, należy spełnić podstawowe kryteria: ■ mieszkać na jednym ze wskazanych osiedli, ■ korzystać z pomocy społecznej lub borykać się z problemami społecznymi, ■ doświadczać dziedzicznej biedy w co najmniej dwóch pokoleniach, ■ złożyć w terminie dokumenty w jednym z terenowych biur ośrodka.

Są też kryteria dodatkowe, takie jak: samotne rodzicielstwo czy współpraca z asystentem rodziny w wyniku decyzji sądu.

Formularze rekrutacyjne należy złożyć do pracownika socjalnego z zespołu, który odpowiada za rejon zamieszkania, do 31 maja 2025 r. Mieszkańcy osiedli Ołbin i Plac Grunwaldzki składają formularz do Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej nr 3 z ul. Nowowiejskiej 102, natomiast mieszkańcy osiedla Przedmieście Oławskie do Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej nr 5 z ul. Książkiewicz 29. Projekt wystartuje po 31 maja i będzie trwał do kwietnia 2027 roku.

Co zyskasz?

Rodziny otrzymają m.in. wsparcie asystenta, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, wsparcie pielęgniarstwa środowiskowego czy bonifinansowy na realizację rodzinnego projektu. Rodzice będą mogli skorzystać z różnych warsztatów. A dzieci i młodzież otrzymają wsparcie mentora, psychologa i przejdą pomocne kursy.

Projekt jest realizowany przez MOPS (Partner wiodący) z ramienia Gmi-

ny Wrocław oraz trzech Partnerów: Fundację Ładne Historie, Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej. Jego współfinansowanie pochodzi ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, Priorytet V „Innowacje społeczne (innowacyjne działania społeczne)”.

➤ **Szczegóły na:** www.wro.news/wygrana-rodzina

Wejdź na Wrocławki i znajdź przyjaciela

We wrocławskich schroniskach na drugą szansę czekają porzucone, zagubione lub odebrane w interwencji zwierzęta. Marzą o ciepłym domu i kochającej rodzinie. Wejdź na www.wroclaw.pl/adopcja-zwierzat, poznaj ich historię i daj im dom.

Coma

Suczka w typie rasy terier. Ma ok. 2 mies. i będzie raczej mała. Przyjazna i aktywna. W domu nie niszczy, potrafi się samodzielnie zająć zabawkami i coraz lepiej radzi sobie z zachowaniem czystości. Po więcej informacji wyślij SMS o COMA na numer 799 448 693.

Ginger

Płochliwa kotka, którą życie mocno doświadczyło, dlatego nie da się oszacować, ile ma lat (5–7). Ma alergię pokarmową, ale dobrze reaguje na karmę z królika. Została wyleczona, lecz pozostał katar i kichanie. Kontakt w sprawie adopcji: 790 556 818.

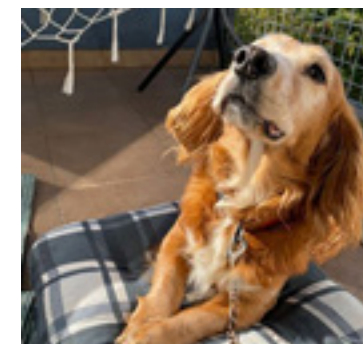
Fajans

To prawdziwy złoty chłopak – pogodny i mądry. Zna już komendy „siad” i „łapa”, grzecznie spaceruje na smyczy i opanował zasady czystości. Ma 3,5 mies. Będzie ważył ok. 15 kg. Dogaduje się z innymi zwierzętami. SMS o treści FAJANS na numer 799 448 693.

Leon

Około 1,5-letni kocurek, który wygląda jak model z okładki. Kocha wszystkich: ludzi, koty, psy. Uwielbia się przytulać. Idealny kandydat na kociego przyjaciela dla całej rodziny, także tej z innymi zwierzętami. Więcej na: kontakt@fundacjaok.org.

Toffik

Mimo swojego wieku (7–10 lat), zaskakuje energią. Na spacerach dorównuje młodszym psom. W domu tymczasowym mieszka z psem rezydentem i jest wobec niego przyjazny. Potrzebuje jednak spokojnego podejścia. Więcej na: info@ekostraz.pl.

Rowerem z Zabrodzia do Wrocławia

Blisko 900 tys. zł kosztowało wybudowanie chodnika, przystanku autobusowego i drogi rowerowej na ul. Zabrodzkiej na Klecinie. Inwestycja jest na ukończeniu. Wykonawca musi jeszcze postawić wieżę przystankową, podłączyć oświetlenie, wykonać malowania i dokończyć budowę muld chłonnych dla wód opadowych. Rowerzyści jadący z Zabrodzia korzystali z drogi rowerowej wybudowanej przez gminę Kąty Wrocławskie, która urywała się na granicy Wrocławia. Teraz bezpiecznie dojadą do ul. Kwiatkowskiego, gdzie jest infrastruktura dla cyklistów.

Promenada szersza i bezpieczniejsza

ZDiUM na odcinku między ul. Pirenejską a Srebrnogórską na Gaju do **promenady Krzyckiej** dobudował chodnik. Dotychczas była tam wspólna droga pieszo-rowerowa. Promenada to popularne miejsce rekreacji, ale też droga do szkół i miejsc pracy, dlatego ruch tam jest spory. Na poszerzonym odcinku będzie teraz bezpieczniej. Promenada Krzycka to trakt wzdłuż nasypu kolejowego. Rozpoczyna się przy wzgórzu Tarnogajskim, a kończy przy pętli tramwajowej „Park Południowy”. Planowana jest budowa ciągu dalszego do ul. Grabiszyńskiej.

Z Żernik do Żłotnik i Jerzmanowa

Jerzmanowska między Żernicką a 11 Listopada zostanie zmodernizowana. Ta droga ma umożliwić przejazd na Leśnicę bez ryzyka stania przed zamkniętymi rogatekmi kolejowymi. Kursują tędy też autobusy pięciu linii autobusowych. Wrocławskie Inwestycje przygotowują przetarg na stworzenie niezbędnej dokumentacji do przebudowy tej drogi. Poza nową nawierzchnią będzie tu droga dla rowerów, chodniki, doświetlone przejścia dla pieszych wraz z połączeniem pieszo-rowerowym ze stacją Wrocław Żerniki.

200 mln zł na tramwaje we Wrocławiu

Pieniądze zostaną przeznaczone na zakup 9 nowych tramwajów Pesa oraz refinansowanie już nabytego taboru – 24 niskopodłogowych tramwajów. Oznacza to, że łącznie 33 pojazdy zostaną sfinansowane ze środków unijnych.

Bartosz Chochołowski

Zakup tramwajów jest częścią szerszego Wrocławskiego Programu Tramwajowo-Autobusowego na lata 2024–2032. Pozyskane przez MPK niemal 200 mln zł pochodzi z Programu FENIKS na projekt „Zakup taboru tramwajowego dla Wrocławia – etap I”.

W sumie 600 milionów zł

Prezes wrocławskiego MPK Witold Woźny wymienia, na co i ile pieniędzy pozyskała spółka.

– W 2023 roku pozyskaliśmy środki zewnętrzne na zakup 19 tramwajów w wysokości 99 mln zł. Następnie otrzymaliśmy 33 mln zł dofinansowania na zakup 13 autobusów elektrycznych. W zeszłym było to 78 mln zł wsparcia na zakup 28 autobusów elektrycznych – ich przyjazd zaplanowany jest na przyszły rok. Natomiast w styczniu tego roku otrzymaliśmy bezzwrotną dotację 203 mln zł z KPO – zapewnia Witold Woźny, prezes MPK

Dotacja 200 milionów zł dla MPK pozwoli refinansować już nabyty tabor i zakupić kolejne nowe tramwaje

Wrocław. – Teraz informujemy o środkach z funduszu na infrastrukturę, klimat i środowisko. I to nie jest nasze ostatnie słowo!

Fakt, że MPK z pozyskanej dotacji zrefinansuje część taborowych zakupów, to dobra wiadomość dla pasażerów. Oznacza bowiem, że uwolnione zostały środki na kolejne inwestycje. – Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu lista zamówień na nowy tabor zdecydowanie się wydłuży – zapewnia Witold Woźny.

Rewolucja taborowa w latach: 2019-26

Nowe tramwaje i autobusy:

- 46 Moderusów Gamma za 377 mln zł
- 40 Pes 146N za 358 mln zł
- 40 Moderusów Beta za 176 mln zł
- 13 Mercedesów e-Citaro za 52 mln zł
- 110 Mercedesów Citaro II za 220 mln zł.

Modernizacje i remonty:

- 17 Skód 16T za 67 mln zł
- 25 Protramów 205 WrAs za 74 mln zł.

Inwestycje na lata 2025–27:

- 200 autobusów z napędem diesla (100 już w produkcji, dostawy w 2025 i 2026 roku)
- 28 autobusów elektrycznych (trwa proces przetargowy)
- modernizacja 31 szt. tramwajów typu Skoda 19T
- przetarg na koncepcję i projekt nowej zajezdni tramwajowej.

Oni chcą budować drugi tor na Przyjaźni

Trzy firmy są zainteresowane budową drugiego toru na ul. Przyjaźni. Mijanka znacznie usprawni komunikację tramwajową w tym rejonie. Od al. Karkonoskiej do pętli „Klecina” jest jeden tor. Jeśli jedzie nim tramwaj, ten z przeciwnego kierunku musi czekać.

Mijanka na ulicy Przyjaźni powstanie na wysokości ulicy Braterskiej

Bartosz Chochołowski

Mijanka ma być gotowa jesienią. MPK otwarło właśnie oferty w przetargu na jej wybudowanie. Zaplanowało na ten cel niemal 6 mln zł. Oferty nadesłali: Zakład Sieci i Zasilania – 4 833 900 zł ■ GM Roads – 6 682 634 zł ■ Laubres – 6 830 564 zł.

Prosty odcinek toru, który ma zostać wybudowany, będzie mieć 65 metrów. Do tego trzeba doliczyć rozjazdy z obu stron. Mijanka powstanie między przystankami „Sąsiedzka” a „Braterska”. Kiedy dokładnie? – Wybieramy wykonawcę. Prace rozpoczną się na przełomie maja i czerwca. Do-

kładnej daty nie jesteśmy jeszcze w stanie wskazać ze względu na procedurę przetargową, którą właśnie finalizujemy – informuje Aleksandra Fedorczyk z MPK.

Roboty potrwać niespełna pół roku, ruch tramwajowy nie będzie wstrzymany przez cały ten czas, ale na 70 dni. Na całej długości Przyjaźni mają być dwa tory – to element inwestycji o nazwie Tramwaj na Klecinę. Ma powstać nowa trasa przez osiedle Klecina do ul. Kupieckiej na Oporowie. Zaczynać się będzie od miejsca planowanej mijanki, albo od pętli „Klecina”. Szczegóły tej inwestycji poznamy wiosną 2027 roku, gdy będzie gotowy projekt.

Nowe przejście przez śluzę Opatowicką otwarte

Można już korzystać ze zmodernizowanego przejścia przez śluzę Opatowicką na kanale Odry, który od południa otacza Wyspę Opatowicką. Inwestycję zrealizowało miasto z Wodami Polskimi, a jej efektem jest długo oczekiwane, bezpieczne połączenie między osiedlami Opatowice, Biskupin i Swojczyce.

I Tomasz Wysocki

Przypomnijmy: w marcu 2025 pisaliśmy, że władze Wrocławia i dykcja Wód Polskich porozumiały się w sprawie budowy przejścia przez górne wrota śluzy Opatowickiej na Księżu. W sobotę, 10 maja przejście otwarto.

Na tę informację czekali przede wszystkim mieszkańcy wschodnich osiedli na czele z Księżem, na terenie którego leży wyspa Opatowicka. Śluza została ponownie udostępniona pieszym i rowerzystom.

Przez śluzę krócej z Opatowic na Biskupin

– To przejście to kolejne miejsce czyniące Wrocław przyjaznym do życia dla jego mieszkańców – mówi Stanisław Longawa, dyrektor

Przejście przez śluzę Opatowicką jest otwarte w godz. 7-21 od 1.04 do 31.10 i w godz. 7-17 od 1.11 do 31.03

Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – Wody Polskie we Wrocławiu.

Przejście na śluzy Opatowickiej to udogodnienie dla mieszkańców Opatowic, którzy mogą tędy szybciej dostać się na pętlę tramwajową na Biskupinie. Z przeprawy cieszą się też spacerowicze i rowerzyści,

bo umożliwia przejście i przejazd przez wyspę Opatowicką. W sumie skraca drogę o ok. 13 km.

– Dotąd musiałem jeździć do alei Wielkiej Wyspy lub kładki Zwierzynieckiej albo mostu w Łanach. To było dodatkowe 15–30 minut drogi – mówi pan Mirosław, mieszkaniec tej okolicy.

Pan Zygmunt, najstarszy mieszkaniec Opatowic, wspomina, że przez kilkadziesiąt lat przez śluzę chodził na tramwaj. – I kiedy w końcu zaczęły się prace, to nie mogłem się doczekać ich finału – mówi 88-latek. – Po dejrzewam, że więcej ludzi teraz będzie do nas przyjeżdżało. I dobrze, bo tu jest pięknie. Statki

rzadko dopływają w te rejony, to może rowerzystów przybędzie – cieszy się.

Współpraca miasta i Wód Polskich

Przebudowa śluzy trwała cztery miesiące i kosztowała 554 tysiące złotych. Wykonawcą inwestycji – koordynowanej przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu – była firma HDL Budownictwo, która zrealizowała ją w formule „projektuj i buduj”.

Inwestycja wymagała uzyskania zgód wielu instytucji, spełnienia wyśrubowanych norm bezpieczeństwa, przedyskutowania szczegółów.

– Po obu stronach śluzy powstały odrębne dojścia, które uzbrojono w automatycznie zamykane furtki, które blokują się w momencie śluzowania, czyli otwierania przeprawy dla statków, zamontowano systemy ostrzegawcze, monitoring i dodatkowe oświetlenie, w tym oświetlenie kierunkowe – wyliczał Tomasz Staruchowicz, dyrektor Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta. – Śluza jest kompleksowo przystosowana do ruchu pieszego i rowerowego.

PRZEJŚCIE NA ŚLUZIE W LICZBACH

554 tys. zł
koszt przebudowy
13 km
mniej na Biskupin

Znamy projektanta wielkiej inwestycji na Nadodrze

Wrocławskie Inwestycje wybrały projektanta przebudowy ulic Słowiańskiej i św. Wincentego. Będzie to kompleksowa inwestycja, a biuro powinno przedstawić projekt w II połowie 2026 roku.

I Bartosz Chochołowski

Wrocławskie Inwestycje wybrały projektanta przebudowy ulicy Słowiańskiej i św. Wincentego na Nadodrze. Każdy, kto choć okazjonalnie tamtędy przejeżdża, wie, jak bardzo remont jest potrzebny.

Remont musi zacząć się od projektu

Słowiańska i Wincentego to jeden ciąg komunikacyjny łączący Jedności Narodowej z Trzebnicką. Projekt nowego oblicza tej ważnej arterii za 1,6 mln zł zaprojektuje firma Drogim Adam Pawłucki. Będzie mieć na to 15 miesięcy od momentu podpisania umowy.

Pod ziemią archaiczne sieci

Słowiańską i Wincentego prowadzi torowisko tramwajowe i, co istotne, jest tu zajezdnia tramwajowa MPK. Choćby już z tego względu nie będzie to łatwa inwestycja. Wyzwań jest więcej. Projekt będzie przewidywał wymianę sieci podziemnych. Część z nich pochodzi z XIX wieku, to np. żeliwna sieć wodociągowa.

Nowe sieci zostaną zaprojektowane, a nad nimi nieco inna ulica. Będą na niej drogi rowerowe, nowe przystanki i wyniesione przejścia dla pieszych. Nawierzchnia jezdni dla samochodów być może będzie asfaltowa, a międzytorze ma mieć formę

kostki brukowej. Ale to, jak będzie projekt wyglądał w finalnej wersji, nie zależy tylko od zlecającego i biura projektowego, ale też od konserwatora zabytków.

Więcej zieleni w okolicy

Podczas planowanego remontu części drogowej mają być zachowane wyremontowane w ostatnim czasie rozjazdy MPK prowadzące do zajezdni. Wymieniona zostanie trakcja i oświetlenie uliczne.

– Jedną z wytycznych dla projektanta będzie zaplanowanie jak najwięcej zieleni. Myślimy o kilkudziesięciu drzewach, bylinach i krzewach – mówi Krzysztof Świercz, Wrocławskie Inwestycje.

Ulice Słowiańska i św. Wincentego wymagają gruntownego remontu

Wrocławskie targowiska: Zielińskiego do wszystkiego

Eleganckie sukienki na wesele i komunię. Coś na lato dla nastolatka. Są też stylowe garnitury, ubrania dla puszystych, torebki, buty, a nawet biżuteria. A to nie wszystko, bo pasaż oferuje też owoce i warzywa, jedzenie z wielu stron świata, knajpki, usługi z psim fryzjerem włącznie, a przede wszystkim atmosferę, którą tworzą tutejsi kupcy.

I Beata Turska

Choć Pasaż Zielińskiego powstał w 2013 r., jego historia jest o wiele dłuższa, bo przenieśli się tu kupcy z nieistniejącego już targowiska pod chmurką (mieściło się przy tej samej ulicy), którzy z kolei przyszli tam z jeszcze innych placów. Ale wróćmy do współczesności: co wyróżnia to miejsce?

Pod przejrzystym dachem

220 stoiska należące do grubo ponad setki kupców mieszczą się pod dachem, ale nie brakuje tu dziennego światła, bo dach jest zrobiony z przezroczystego tworzywa. Dzięki temu rośliny w alejkach rosną jak szalone, a klienci dokładnie widzą, co kupują. A mogą tu kupić niemal wszystko.

Od śpioszków po suknie balowe

W Pasażu Zielińskiego mogą ubrać się od stóp do głów osoby w każdym wieku, od niemowląt po seniorów. A także osoby wyjątkowo drobne albo wysokie

czywo, ryby, jaja, lokalne frykasy, takie jak ogórki małosolne, kapusta kiszona, zakwas z buraków robione przez mamę właściciela jednego ze stoisk. Są tu również produkty z Włoch, Jordanii, Palestyny, Syrii i Turcji. Zjeść można także na miejscu m.in. prawdziwy turecki kebab, zupę i drugie w barze z domową kuchnią, a także tortillę, sajgonki, quesadillę, co kto lubi. Albo kupić pierogi do domu.

Chemia z Niemiec i 1001 drobiazgów

A co poza jedzeniem? Do Pasażu przychodzi się po niemiecką chemię oraz kawę, do pasmanterii po włóczkę i zamki błyskawiczne, a także po artykuły gospodarstwa domowego, książki, przybory szkolne, kosmetyki ekologiczne, klocki Lego, walizki, pościel we wszystkich możliwych wzorach i rozmiarach, czyli 1001 drobiazgów.

Są też najróżniejsze punkty usługowe: można tanio dorobić klucze i zamówić usługę awaryjnego otwierania drzwi, skorzystać z usług barberów (jest specjalista od każdego rodzaju włosów, w tym mocno kręconych włosów afrykańskich). Jest tu także salon fryzjerski dla kobiet, studio stylizacji paznokci, można się umówić na masaż, a nawet przyjść z pupilem do salonu piękności dla psów.

Starzy znajomi

Niektórzy kupcy mają poza stoiskami także sklepy internetowe, ale to nie to samo. Klienci wybierają targowiska często właśnie dlatego, że chleb kupuje się od pani Marzenki, a buty od pana Edwarda, a nie od anonimowej osoby.

Pasaż jest czynny od pon. do pt. (od godz. 8 stoiska spożywcze, od 10 – pozostałe) do 18, w sobotę do 15

oraz puszyste: są tu dla nich marynarki, koszule i spodnie męskie do rozmiaru 8XL, a także suknie, tuniki, bluzki i inne części damskiej garderoby do rozmiaru 60. Podczas zakupów zawsze

jest o czym pogadać, zwłaszcza że w Pasażu pracuje wiele ciekawych postaci, np. pan Janek, który łączy pracę na stoisku z dzin-sami z... podróży po Afryce i Bliskim Wschodzie.

Jedzenie z różnych stron świata

Poza ubraniami można tu kupić produkty spożywcze: wszelkie możliwe owoce i warzywa, pie-

Interesuje cię ekologia? Zapisz się na konferencję

Zielona Uczelnia w zielonym mieście to spotkanie ludzi, których łączy wspólna troska o środowisko naturalne. Na konferencję zaprasza Uniwersytet Medyczny. Mile widziani są mieszkańcy, studenci, ludzie nauki, przedstawiciele władz samorządowych oraz organizacji pozarządowych. Zapisy do 18 maja.

I Redakcja

Już po raz trzeci Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu zaprasza na wyjątkowe wydarzenie poświęcone ekologii, zdrowiu i przyszłości naszej planety. Konferencja „UMW Zielona Uczelnia w zielonym mieście” odbędzie się we wtorek, 20 maja, na Wydziale Farmaceutycznym UMW.

W programie:

Trzy sesje tematyczne, które poruszają kwestie współistnienia człowieka z naturą, wpływu środowiska miejskiego na zdrowie, a także zrównoważonego rozwoju i innowacyjnych rozwiązań ekologicznych:

- Ekologia integralna: m.in. dieta planetarna, mikrobiom jelitowy, zero waste, rola roślin

i zwierząt w zdrowiu psychicznym i fizycznym.

- Uniwersum naturalne: zagadnienia związane z kosmosem, AI w kontekście ekologicznym oraz zielone innowacje na uczelni.
- Miejskie żywioły: woda, powietrze, ogień i ziemia – czyli wszystko o miejskich rzekach, smogu, zieleni i hałasie oraz ich wpływie na jakość życia.

W tegorocznej edycji Konferencji po raz pierwszy pojawi się tematyka kosmiczna, ukazująca fascynujące powiązania między kosmosem a naszym środowiskiem. W ramach sesji „Uniwersum naturalne” odbędzie się m.in. wykład pt. „Co słysząc w kosmosie?”.

Wydarzenie skierowane jest do wszystkich zainteresowa-

nych – mieszkańców Wrocławia i województwa dolnośląskiego, naukowców, studentów, nauczycieli, przedstawicieli władz samorządowych oraz organizacji pozarządowych.

➤ **Uczestnictwo jest bezpłatne, ale obowiązuje rejestracja na stronie: www.wro.news/zielona-uczelnia**

80. rocznica kapitulacji Festung Breslau

Gen. Hermann Niehoff, komendant Festung Breslau, pozostawił krytyczny raport o taktyce obrońców i atakujących. O upadku twierdzy z Jackiem Cieleckim, twórcą projektu Echa Festung Breslau, historykiem Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu, rozmawia Tomasz Wysocki.

Jacek Cielecki,
historyk Instytutu Pamięci Narodowej

Czy o kapitulacji Festung Breslau zdecydowało jedno czy szereg niepowodzeń Niemców?

Zdecydowała o tym cała seria wydarzeń. Począwszy od śmierci Adolfa Hitlera, który odebrał sobie życie 30.04.1945, poprzez wieść o upadku Berlina, który skapitulował 2.05, kończąc na zaniku poważniejszego oporu sił niemieckich, czego dowodem miało być powstanie w Pradze. Innymi ważnymi czynnikami były szybkie postępy alian-tów zachodnich w Niemczech, jak i ostateczne załamanie się wszelkich nadziei na odsiecz dla miasta wraz z całkowitym usta-niem lotniczych dostaw zaopa-trzenia dla garnizonu. Po śmierci Hitlera naczelnym dowódcą sił zbrojnych Niemiec ogłoszono gen. admirała Karla Doenitza, który stwierdził, że garnizon miasta Wrocław jest zwolniony z obowiązku obrony do ostatnie-go żołnierza. Jeżeli jego obrońcy chcą, mogą dokonać próby prze-bicia się z miasta. To uznano za zgodę na szukanie innego roz-wiązania niż obrona.

No i był jeszcze gauleiter Karl Hanke, który długo uzurpował sobie prawo do decydowania o wszystkim, także o sprawach wojskowych. Ostatecznie uciekł z miasta samolotem.

Po przybyciu Niehoffa na począt-ku marca do Festung Breslau, Hanke został szybko spacyfi-kowany, jeśli chodzi o podej-mowanie samowolnych decyzji dotyczących obrony twierdzy. Miał się nie wtrącać w dowo-dzenie obroną miasta, ani nie komunikować się z Berlinem bez wiedzy komendanta. W do-datku Hanke wiedział, że w te-stamencie politycznym Hitlera został namaszczony na Reichs-fürera SS i jeżeli dojdzie do ka-pitulacji, to będzie pierwszym do rozstrzelania przez Sowie-tów.

ARCH. PRW. JACEK CIELECKI (1), FOTOPOLSKA EU (3)

Maj 1945 r., żołnierze Armii Czerwonej podbijają Breslau; na ostatnim zdjęciu – przemarsz wojskowych niemieckich zachodnią stroną Rynku

Wreszcie, komendanturze twier-dzy było na rękę, że w przypadku ewentualnych rozmów z Sowietami dyskutowano by tylko o aspekcie militarnym, bez ingerencji partyjnego bonza jakim był Hanke. Niehoff w swoich wspomnieniach z lat 50. wprost wyznał, że ucieczka Hankego w nocy z 5 na 6 maja była po jego myśli. Domyślając się, co Hanke zamierza, nie interwenio-wał, nie aresztował go, pozbywał się politycznego balastu na mo-ment rokowań na temat kapitulacji.

Hanke wyleciał z prowizorycznego lotniska na dzisiejszym pl. Grunwaldzkim?

Hanke wymu-sił na oficerze łącznikowym Luftwaffe, który był do dyspo-zy-cji komendanta twierdzy, decy-zję o wylocie. Twierdził, że został Reichsführerem SS i leci po nowe rozkazy. I że wróci. Ów oficer pojechał z nim do Hali Stulecia, gdzie w pełnej gotowości do lotu stała awionetka, będąca do wyłącznej dyspozycji komendanta twierdzy. Hanke okłamał i oficera, i pilota, i wyleciał z miasta. Lecz nie z dzi-siejszego pl. Grunwaldzkiego, lecz z obecnej ul. Wróblewskiego. Bez

sensu byłoby przetaczanie ma-szyny przez most Zwierzyniecki i pchanie jej na rumowisko, jakim był pl. Grunwaldzki, w dodatku to miejsce było pod ostrzałem. Tej maszynie wystarczył do startu 60-metrowy kawałek niezniszcz-o-nej, wybrukowanej ulicy.

Samolot odleciał, lecz został po-strzelony nad Wrocławiem w bak, co wymusiło awaryjne lądowanie w rejonie Sobótki. Maszynę uda-ło się naprawić i Hanke dole-ciał do Świdnicy, a stamtąd ruszył do Jeleniej Góry, gdzie urwał się po nim ślad. Wszystko wska-zuje na to, że zo-stał zabity przez czeskich party-zantów w trakcie odwrotu armii

niemieckiej przez Czechy.

Jak wyglądały rokowania dotyczące kapitulacji?

6.05 o godz. 8 rano rozpoczęły się pierwsze rozmowy na temat spotkania parlamentarzysty. Ze strony niemieckiej został odde-legowany do rokowań oficer po-lityczny kapitan van Bürck, por. Grossmann i podoficer niosący białą flagę oraz tłumacz. Ze stro-

ny sowieckiej byli to przedstawi-ciele 22. Korpusu: Omar Jachja-jew, dwóch oficerów i pułkownik Cziczin, który dołączył do nich później. Parlamentariusze spo-tkali się na wysokości dzisiejszej ul. Lwowskiej, następnie prze-szli do sztabu 22. Korpusu, któ-ry znajdował się przy dzisiejszej ul. Drukarskiej.

Gen. Niehoff został zabrany do kwatery głównej 6. Armii. Sztab mieścił się w spokojnej willowej dzielnicy miasta, zdobytej przez Sowie-tów jeszcze w lutym, a więc niemal z marszu i bez zniszczeń. Tam, w „Willi Colonia” znajdującej się przy Kaiser-Friedrich-Strasse 14, dzisiaj to ul. Rapackiego 14, a dokładniej w jej suterenie, doszło do ostatnich rozmów i uzgodnie-nia jednolitego tekstu aktu ka-pitulacji. Poza wszystkimi punktami „wojskowymi” zapisano też, że zwycięzcy zagwarantują ludności cywilnej miasta bezpieczeństwo, normalne warunki życia i wolność osobistą. Ostatecznie ok. godz. 18.20 czasu moskiewskiego, doku-menty kapitulacyjne (po niemiec-ku i rosyjsku) zostały podpisane przez obu generałów. Tym samym bitwa o Breslau skończyła się. Do niewoli poszło ponad 40 tys. żoł-nierzy niemieckich. Żołnierze 6. Armii dotrzymywali obietnicy, że jeńcy będą godnie traktowani.

Większość z nich jesienią trafi-ła do Związku Sowieckiego, ale dość szybko – na przełomie lat 40. i 50., wracali do domów. Gen. Niehoff w „Willi Colonia” przeby-wał jeszcze około dwóch tygodni. Oficerowie 6. Armii, a potem GRU mieli do niego dużo pytań. Po-zostawił po sobie dość krytyczny raport o taktyce zarówno obroń-ców twierdzy, jak i atakujących. Dokument był potem wykorzy-stywany w sowieckich uczelniach wojskowych. Gen. Niehoff pozostał w niewoli do 1954 roku.

Czy ten moment w historii Wrocławia – kapitulacja Festung Breslau, jest dokładnie zbadany, czy jest jeszcze coś do odkrycia?

Pracując nad książką „Festung Breslau 1945. Anatomia bitwy” z prof. Tomaszem Głowińskim, staraliśmy się dotrzeć do wszyst-kich materiałów. Jednak mamy świadomość, że w Rosji schowane głęboko w archiwach są dokumen-ty stworzone przez Niemców, np. dzienniki bojowe komendantury twierdzy. Szacujemy, że na dziś dla badaczy jest dostępnych ok. 20 proc. rozkazów, dzienników wojennych i raportów strony nie-mieckiej.

➤ Cały wywiad przeczytasz po zeskanowaniu kodu QR tele-fonem

Okres Festung Breslau można badać na wielu płaszczyznach. To praca, której wystarczy dla kolejnych pokoleń historyków.

Wybory Prezydenta RP już 18 maja

Sprawdź, o czym musisz pamiętać

Nowe miejsca do głosowania we Wrocławiu

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 136: Centrum Aktywności Lokalnej Przedmieście Oławskie, ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego 39A, dla mieszkańców ulic:

- gen. Romualda Traugutta 57/59, 61–91 (nieparzyste), 52–78 (parzyste)
- Miernicza 2–16
- Szybka
- Waleriana Łukasińskiego.

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 156: Centrum Aktywności Lokalnej Borek, ul. Powstańców Śląskich 210–218, dla mieszkańców ulic:

- Jesienna
- Krzycka 1–86H
- Letnia
- Polarna
- Przyjaźni 39–141A (nieparzyste)
- Wiosenna
- Zimowa.

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 274, Centrum Aktywności Lokalnej Zakrzów, ul. Wilańska 29a, dla mieszkańców ulic:

- Chocimska
- Hetmańska
- Kasztelańska
- Oleska
- Wiedeńska
- Zatorska 110–190 parzyste
- Zofii Gumińskiej.

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 284 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 26, ul. Cynamonowa 40, dla mieszkańców ulic:

- Bazyliowa
- Cynamonowa
- Ćwiczebna 1–11

Kończy się druga kadencja urzędowania prezydenta Polski Andrzeja Dudy i nie może się on już starać o reelekcję. O tym, kto go zastąpi w Pałacu Prezydenckim Polacy zdecydują 18 maja 2025 r. albo w drugiej turze – 1 czerwca 2025 r. Sprawdź, gdzie znajduje się twój lokal wyborczy i upewnij się, jak oddać ważny głos.

■ Tomasz Wysocki

O urząd stara się trzynastu kandydatów. Jeśli żaden z nich 18 maja nie uzyska większości, to rozstrzygająca będzie II tura głosowania planowana na 1 czerwca.

Lista kandydatów

- **Artur Bartoszewicz**
- **Magdalena Agnieszka Bieja**
- **Grzegorz Michał Braun**
- **Szymon Franciszek Hołownia**
- **Marek Jakubiak**
- **Maciej Maciak**
- **Sławomir Jerzy Mentzen**
- **Karol Tadeusz Nawrocki**
- **Joanna Senyszyn**
- **Krzysztof Jakub Stanowski**
- **Rafał Kazimierz Trzaskowski**
- **Marek Marian Woch**
- **Adrian Tadeusz Zandberg.**

Jeśli w I turze żaden z kandydatów nie uzyska więcej niż połowy ważnych głosów, to o wyborze

Prezydenta RP zdecyduje II tura głosowania. Weźmie w niej udział dwoje kandydatów z największym poparciem w I turze.

Kto może głosować we Wrocławiu?

W wyborach prezydenckich we Wrocławiu głosować może każdy obywatel polski, który:

- najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat
- stale zamieszkuje i jest ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców na obszarze Wrocławia
- nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu
- nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu
- nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu (art. 10 § 1 pkt 3 i 4, oraz § 2 Kodeksu wyborczego).

Co zrobić, jeśli wyjeżdżasz?

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie utracić zaświadczenia o prawie do głosowania, ponieważ nie wydaje się ich duplikatów, a nie możliwe będzie głosowanie także w miejscu stałego zamieszkania.

Nie masz meldunku we Wrocławiu?

Można także złożyć wniosek o dopisanie do listy wyborców we Wrocławiu. To rozwiązanie dla osób czasowo zamieszkujących poza miejscem zameldowania na pobyt stały. Na to także jest czas jedynie do 15 maja 2025 r.

Wniosek może być złożony na piśmie w postaci:

- papierowej z własnoręcznym podpisem
- elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi na stronie gov.pl.

Jeśli o taki dokument wystąpi wrocławianin, to zostanie z urzędu wykreślony ze spisu wyborców we Wrocławiu.

Za najwyższą frekwencję specjalna nagroda

Przed wyborami prezydenckimi władze miasta ogłosiły konkurs. Osiedle, którego mieszkańcy najliczniej ruszą do urn 18 maja, otrzyma nagrodę. Będzie to figurka krasnalki o imieniu Frekwencja. Jej postawienie zostanie uzgodnione z radą osiedla, które wygra konkurs.

Jak głosować w wyborach prezydenta Polski?

W siedzibie obwodowej komisji wyborczej otrzymamy kartę do głosowania. Aby oddać ważny głos, należy w kratce przy wybranym kandydacie postawić znak X (dwie przecinające się linie). Jakikolwiek poprawki, skreślenia, dopiski powodują, że głos zostanie uznany za nieważny. Następnie kartę wrzucamy do urny.

Ważne: warto zwrócić uwagę, czy wydana nam karta jest ostemplowa-

wana pieczęcią komisji wyborczej – tylko taka jest ważna.

Gdzie jest twój lokal wyborczy?

We Wrocławiu utworzono 331 Obwodowych Komisji Wyborczych, także w szpitalach, zakładach karnych i domach pomocy społecznej. Spośród nich siedem komisji wyborczych ma nowe adresy.

Takie zmiany wprowadzone są ze względu np. na wzrost liczby mieszkańców w danym rejonie lub możliwość organizacji siedziby komisji wyborczej w miejscu, gdzie będzie więcej miejsca lub które jest łatwiej dostępne np. dla osób z niepełnosprawnością. Zawiadomienia o zmianie adresów lokali wyborczych będą kolportowane na tablicach ogłoszeń w poszczególnych obwodach.

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami

We Wrocławiu realizowane są procedury, które ułatwiają osobom z niepełnosprawnościami udział w wyborach Prezydenta Polski. Zobacz, z jakich udogodnień możesz skorzystać, jeśli potrzebujesz.

Głosowanie w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych

Wniosek o zmianę miejsca głosowania może dotyczyć wyłącznie lokalu obwodowej komisji wyborczej dostosowanego dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami położonego w okręgu wyborczym właściwym dla adresu, pod którym wyborca jest ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Jedynie w przypadku, gdy w tym okręgu wyborczym nie ma takiego lokalu wyborczego, wniosek może dotyczyć lokalu obwodowej komisji wyborczej dostosowanego do potrzeb wyborców z niepełnosprawnościami położonego w innym okręgu wyborczym.

Wniosek składa się w Urzędzie Miejskim Wrocławia do 15 maja 2025 r.

Komunikacją za darmo

nego w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji ani mąż zaufania.

Natomiast komisja jest obowiązana, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów.

Vademecum Wyborcy

Szczegółowe informacje oraz wzory wniosków i formularzy znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na stronie: www.wro.news/vademecum-wyborcy.

Krasnala na urnie i kilka innych w kolejce do niej spotkamy przy siedzibie Rady Osiedla Jagodno przy ulicy Jagodzińskiej 15

- Heleny Marusarzówny
- Jałowcowa
- Kaczeńcowa
- Kaparowa
- Kominiarska 1–14
- Korzenna
- Kurkumowa 3, 9
- Laurowa
- Lawendowa 3–23 (nieparzyste), 22
- Lukrecjowa
- Majerankowa
- Melisowa 1–33 (nieparzyste), 2–10A (parzyste)
- Miętowa 1–17 (nieparzyste)
- Miętowa Południowa

- Obornicka 235A, 237
- Ostowa
- Podbiałowa
- Szałwiowa
- Waniliowa.

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 293, DODR we Wrocławiu, Obiekt Hotelowy AGRO, ul. Zwycięska 4, dla mieszkańców ulic:

- Jeździecka
- Partynicka
- Zwycięska.

Obwodowa Komisja Wyborcza nr 298 w Centrum Aktywności Lokalnej Maślice, ul. Suwalska 11, dla mieszkańców ulic:

- Bogatyńska
- Kozia
- Łomżyńska
- Maślicka 138–219
- Porajowska
- Turoszowska
- Zawidowska.

Aby się upewnić, gdzie można głosować, warto skorzystać z wyszukiwarki lokali wyborczych, która dostępna jest pod adresem: www.wro.news/wyszukiwarka-lokali

Organizacje samorządowe zachęcają do głosowania

„Chcemy poruszyć Polki i Polaków. Poderwać ich do działania. Pokazać, że razem możemy więcej i że warto wyznaczać sobie ambitne cele. Dlatego stawiamy jasne wyzwanie: osiągniemy 100 proc. frekwencji” – mówią organizatorzy kampanii z sześciu największych organizacji samorządowych, wśród nich Unia Metropolii Polskich.

Wybory prezydenckie odbędą się 18 maja. Jeśli nie zostaną rozstrzygnięte, 1 czerwca będzie druga tura. Jaki procent uprawnionych do udziału w wyborach wrzuci do urny swój głos?

Największe ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego: Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich, Unia Metropolii Polskich oraz Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej – zachęcają, by zrobili to wszyscy.

Podczas wspólnej kampanii apelują: Głosujemy na 100 procent. Nie wspierają żadnego z kandydatów na prezydenta. Walczą o wysoką frekwencję. Dlaczego frekwencja jest tak ważna? Tadeusz Truskolaski, prezydent Białegostoku i członek rady Unii Metropolii Polskich, mówi tak:

„Głosowanie to nasze prawo, ale i odpowiedzialność. To właśnie dzięki niemu obywatele mają realny wpływ na kierunek, w jakim zmierza ich kraj, region czy lokalna społeczność. A wynik wyborów prezydenckich zdecyduje o możliwości realizacji reform, wzmocnieniu instytucji demokratycznych czy kierunku polityki zagranicznej.

Cel? 100 procent

Czy 100-procentowa frekwencja jest w ogóle możliwa? Twórcy kampanii uważają, że tak. – Podczas ostatnich wyborów parlamentarnych pokazaliśmy siłę, osiągając rekordowe 74,38 proc. Do pełnej mobilizacji brakuje tylko 25,52 proc. To wynik w zasięgu ręki! – podkreślają. – Nie musimy zdobyć 100 proc w każdym miejscu. Wystarczy, że osiągniemy ten wynik w niektórych gminach, miastach czy województwach. Pokażmy, że to możliwe. Że potrafimy – zachęcają.

W drugiej turze wyborów prezydenckich w 2020 roku gmina Klwów (powiat przysuski) była

bardzo blisko tego wyniku: swoje głosy oddało tam 94,83 proc. uprawnionych.

Każdy z nas może się włączyć

Ważne jest to, by do wyborów poszli i ci, którzy mieszkają w różnej wielkości miastach i miasteczkach, i mieszkańcy wsi.

Starsi i młodszy. Ludzie różnych zawodów i pasji, żyjący w różny sposób. I żeby każdy z nas także przyczynił się do zwiększenia frekwencji: zachęcił do głosowania wszystkich przyjaciół, współpracowników, sąsiadów.

– Te małe 100 proc. frekwencji złożą się na 100 proc. w całym kraju. Pobijmy wspólnymi siłami

nowy rekord frekwencji – mówią samorządowcy.

Grafiki, plakaty, rady

Zainteresowani kampanią mogą korzystać z bezpłatnych materiałów, które zachęcają do udziału w wyborach. Są wśród nich grafiki, w tym nakładki na zdjęcia profilowe na Facebooku czy pla-

katy. By je otrzymać, wystarczy wypełnić formularz. Dostępne są także informacje dotyczące zasad głosowania, np. o tym, że można głosować nawet wówczas, jeśli w dniu wyborów jest się poza domem. Trzeba tylko do 15 maja złożyć w dowolnym urzędzie gminy wniosek o zaświadczenie o prawie do głosowania.

Gdzie szukać informacji o kampanii?

- strona www kampanii: glosujemyna100procent.pl
- Facebook: www.facebook.com/glosujemyna100procent
- X (dawniej Twitter): x.com/glosujemyna100
- Instagram: www.instagram.com/glosujemyna100procent
- Hasztagi używane w kampanii: #glosujemyna100% oraz #glosujemyna100procent

Organizatorzy kampanii

Oprócz Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, think-tanku samorządowego stworzonego przez 12 największych miast w Polsce, organizatorami kampanii są także:

- Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów – federacja 31 stowarzyszeń sołtysów, liczących łącznie ponad 17 tys. członków
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej – największa ogólnopolska organizacja skupiająca obecnie 664 gminy wiejskie i miejsko-wiejskie
- Związek Miast Polskich – najstarsze polskie stowarzyszenie miast, skupiające ich ponad 380
- Związek Powiatów Polskich – ogólnopolskie stowarzyszenie zrzeszające 309 powiatów i miast na prawach powiatu
- Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej – stowarzyszenie województw.

Szczegóły kampanii na stronie www.glosujemyna100procent.pl

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Trzy wyjątkowe kamienice na sprzedaż

Znacie historię o brzydkim kaczątku, które wyrosło na pięknego łabędzia? Czy podobny los czeka kamienice przy ul. Dworcowej? Choć z zewnątrz nie wyglądają zachęcająco, wewnątrz kryją ogromny potencjał. Prywatny inwestor może zrobić z nich perełki.

Nadia Szagdaj

Przedmieście Świdnickie znane jest z pięknych okazałych budynków, w których niegdyś mieszkali zamożniejsi obywatele Wrocławia. Choć części z nich czas nie oszczędził, wciąż kryją w swoich wnętrzach architektoniczne cuda.

Trzy z tych kamienic, zlokalizowane pod adresami 1, 1a i 1b przy ul. Dworcowej, są teraz na sprzedaż. Fakt, z zewnątrz prezentują się nie tak okazale, jak przed wojną. Jeśli jednak ktoś zdecyduje się je nabyć (a sprzedawane są w komplecie), na pewno zechce nadać im odpowiedni wygląd.

Dlaczego miasto nie sprzedało ich wcześniej?

Ostatni lokator opuścił kompleks budynków w 2024 roku. Ale zanim miasto wystawiło je na sprzedaż, musiało dograć kwestie formalne. – Przygotowanie tych trzech kamienic do sprzedaży wymagało z naszej strony przygotowań nie tylko związanych z wykwaterowaniem mieszkańców i zapewnieniem im innego lokum – tłumaczy Michał Guz

O pięknie kamienic przy Dworcowej stanowią nie tylko detale, ale także wyjątkowy układ pomieszczeń

z Wydziału Komunikacji Społecznej UM. – Musieliśmy też rozwiązać sprawę służebności przejazdu przez bramę w sąsiednim budynku wspólnoty mieszkaniowej w celu zapewnienia należytej obsługi inwestycji i spodziewanego remontu Dworcowej 1, 1a, 1b.

Remont pod okiem konserwatora zabytków

Kamienice są do odrestaurowania. Jest tu dużo do zrobienia, a wszystko musi się odbyć pod okiem konserwatora. Lokalizacja kamienic to niezwykle po-

tencjał tego miejsca. – Prywatny inwestor może zrobić z tych budynków perełki i wykorzystać komercyjnie – mówi Michał Guz.

Pieniądze zarobione ze sprzedaży kamienic miasto zainwestuje w zasób komunalny.

ZACISZE-ZALESIE-SZCZYTNIKI

AWF upamiętni „Stawkę większą niż życie”

Przed budynkiem przy ul. Witelona 25 Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu odsłoni tablicę upamiętniającą realizację zdjęć do legendarnego serialu.

Redakcja

We Wrocławiu kręcono wiele scen legendarnego serialu „Stawka większa niż życie”. W budynku przy ul. Witelona 25 latem 1968 roku zrealizowano kilka scen do odcinka pt. „Hasło” w reżyserii Andrzeja Konica.

To w tym odcinku padło najśłynniejsze hasło serialu wraz z odzewem: „W Paryżu najlepsze kasztany są na placu Pigalle. Zuzanna lubi je tylko jesienią. Przesyła Ci świeżą partię”. Pamiętne hasło

wypowiada serialowy Hans Kloss, czyli Stanisław Mikulski.

Na pamiątkę serialu w środę, 14 maja o godz. 11 zostanie odsłonięta tablica. O realizacji zdjęć do serialu we Wrocławiu opowie Bogdan Bernacki, autor przewodnika „Śladami Klossa po Wrocławiu”. W programie uroczystości jest też spacer filmowy pt. „Wielka Wyspa w kadrze” – szlakiem plenerów znanych filmów i seriali, który poprowadzi przewodniczka miejska Małgorzata Urlich-Kornacka. Wstęp wolny.

Swoje wspomnienia wrzucić do skrzynki

Od 12.05 w **Barbarze** jest specjalna skrzynka, do której można wrzucać anonimowe listy ze wspomnieniami. Historie z Barbarą w tle – albo i w roli głównej – można także przesyłać mejlowo na adres: pamietambarbare@instytutkultury.pl. Zebrane opowieści będą opublikowane na stronie internetowej Wrocławskiego Instytutu Kultury. Artystka Olga Budzan, rezydentka projektu MagiC Carpets, wykona inspirowaną wspomnieniami tkaninę artystyczną, która zawiśnie przy Świdnickiej 8B.

Odra Centrum zaprasza na bezpłatne pływanie

W domu na wodzie, który przycumował na Wybrzeżu J. Słowackiego 5B, obok mostu Grunwaldzkiego w Noc Muzeów (17.05) będzie można bezpłatnie wypożyczyć kajak i wybrać się w rejs łodzią z przewodnikiem. Na wydarzenie obowiązują zapisy pod adresem: www.przystan.asysto.pl. Kto pierwszy ten lepszy!

Weź pupila i przyjdź na polanę na piknik

Straż Miejska zaprasza mieszkańców i ich czworonożnych przyjaciół na piknik **Wrocławianie i 4 łapy na polanie**. Wydarzenie odbędzie się w sobotę, 17.05 o godz. 10 przy pawilonie kultury na polanie w parku Grabiszyńskim koło cmentarza Żołnierzy Polskich.

W programie warsztaty z udzielania pierwszej pomocy przedweterynaryjnej, patrol konny Straży Miejskiej, Animal Patrol, policyjne psy służbowe, spotkanie z fundacjami prozwierzęcymi i schroniskiem, konsultacje z lekarzami weterynarii. Będą też konkursy na najfiglarniejszego szczeniaka, dojrzałego psa z najciekawszą osobowością i najdostojniejszego psa seniora.

Wiele scen „Stawki większej niż życie” nakręcono we Wrocławiu

Harmonogram wywozu gabarytów

14-20.05.2025

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

16.05.2025

Bacciarellego 51, Balonowa 39, Bałtycka 4, ks. Bonczyka 10, Braterska 7, Bukowskiego 158, Bytomska 1, **Chorwacka** 33, Chłopska 21, Cooka 6, Czajkowskiego 52, Czeremchowa 6, **Dębickiego** 11, Drohobyczka 36, Gajowa 12, Godlewskiego 2, Goleszan 21a, Goślawska 11, Grabiszyńska 313, 331, Grochowa 34, gen. Grota-Roweckiego 8, Grudziądzka 95, al. gen. **Hal-lera** 26, 111, 120, **Inżynierska** 20, **Jablęczna** 19, Jantarowa 12, Jarnołtowska 72, Jerzmanowska 118, Jeżdżewska 30, **Karpacka** 28, Kiemliczów 5, Kleczkowska 39, 52b, Kminkowa 45, Komandorska 40, 169, Komorowska 7, Komuny Paryskiej 81, Koszarowa 60, Kowalska 71, al. Kromera 1, 61, Krucza 6, 75, Kruszwicka 31, Krynicka 50, 70, Krzycka 92a, Kubali 10, **Legnicka** 30, Litewska 14, Lwowska 34, Łomnicka 18, Łososiowska 2, **Magellana** 27, Manganowa 4, Marca Polo 29, Meliorancka 32, Mianowskiego 2, gen. Mierosławskiego 1, Miłoszycka 63, Motylkowa 35, Mrągowska 78, **Narciarska** 18, **Obornicka** 76, 91, Obrońców Poczty Gdańskiej 5, Olbrachowska 28, Olszewskiego 133/135, Orzechowa 45, Osobowicka 112d, **Parafialna** 61, Parkowa 19, Partyńska 58, Pawłowicka 79, Piękna 44, Pierwszej Dywizji 24, Piławska 8, al. Poprzeczna 60, Pleszewska 2, Poczta 12-14, Przednia 50, Przestrzenna 1, 20, gen. Pułaskiego 42a, **Racławicka** 28/30, Robotnicza 34a, Rowerowa 5, Rybnicka 16, Rysia 1, **Saperów** 25, Schuberta 60, Sezamkowa 26, Sierakowskiego 67, Ślężna 158c, Śliczna 44, Srebrnogórska 14, pl. Srebrny 1, Stalowa 2, Stopnicka 11, Strzegomska 230, Świątackiego 6, Sycowska 2, Szczęśliwa 4a, 12, Szprotawska 17, **Tapicerska** 15, Tarnobrzewska 2, Trójkątna 16, gen. Traugutta 97, 141, Tuwima 2, **Vivaldiego** 14, **Warciańska** 31, Węglińska 5, Wejherowska 43, 67, Wielka 34, Wieśniacza 24,

STRACHOCIN-SWOJCZYCE-WOJNÓW

Z widokiem na Olimp. Uczniowie SP 53 w Grecji

Rozmowy z rówieśnikami o greckim i polskim folklorze, miniigrzyska olimpijskie na prawdziwym stadionie, podziwianie Meteorów i Wanny Afrodyty – trzydziścioro uczniów SP nr 53 wzięło udział w projekcie w ramach unijnego programu Erasmus+.

Beata Turska

Wyjazd do Grecji był najważniejszym, ale niejedynym elementem wielkiego greckiego projektu.

To nie tylko wycieczka

Żeby wziąć w nim udział, uczennice i uczniowie 6 i 7 klas Szkoły Podstawowej nr 53 przy Strachocińskiej musieli spełnić kilka warunków, np. znać nieźle angielski, mieć dobre oceny z 3 wybranych przedmiotów i napisać przekonujący list motywacyjny, w którym wyjaśniali, dlaczego chcą dołączyć do projektu. – Jedni pisali, że pasjonują ich mity greckie, inni, że interesują się

30 uczniów SP 53 wzięło udział w projekcie edukacyjnym w ramach unijnego programu Erasmus+

historią i chcą zobaczyć miejsca, w których się ona dzieje, jeszcze innym zależało, by otworzyć się na nową kulturę albo ćwiczyć angielski w praktyce – wyjaśnia Aneta Staszczyszyn, polonistka, która wraz z Małgorzatą Słowińską-Frej (także polonistką) i wi-

cedyrektor Joanną Rusinek koordynowała projekt.

Wielomiesięczne przygotowania

Przed wyjazdem uczestnicy projektu szlifowali angielski, uczy-

li się podstaw języka greckiego i zdobywali wiedzę na temat polskiej kultury ludowej, by podzielić się nią później z rówieśnikami z Grecji. Szóstoklasiści dotarli do Grecji autokarem. Mieszkali w Litochoro, z którego widać masyw Olimpu.

SZCZEPIN

Przedszkole 41 na Dobrej umuzykalnia z pasją

Mamo, tato, jeśli widzisz, że twoje dziecko kocha muzykę, pomyśl o Przedszkolu nr 41 im. Jana Pawła II, które od 1 września będzie działało jako Przedszkole Muzyczne. Placówka współpracuje z Akademią Muzyczną im. K. Lipińskiego i Narodowym Forum Muzyki.

Nauka gry na instrumencie od najmłodszych lat ma wiele korzyści

Redakcja

Dzieci z przedszkola na Dobrej od lat biorą udział w koncertach, przeglądach tańca i pieśni, zdobywając wyróżnienia.

– Od wielu lat współpracujemy z Akademią Muzyczną im. K. Lipińskiego, Państwowymi Szkołami Muzycznymi oraz Narodowym Forum Muzyki – mówi Małgorzata Szychowiak, dyrektor Przedszkola nr 41 im. Jana Pawła II.

Pani dyrektor dodaje: – Nasza kadra to wykwalifikowani nauczyciele, absolwenci szkół muzycznych, którzy nie tylko uczą, ale także komponują własną muzykę i tworzą autorskie materiały dydaktyczne, również w języku angielskim.

Co roku duża grupa sześciolatków, opuszczających Przedszkole nr 41, jest przygotowana do egzaminów do szkół muzycznych, gdzie mogą rozwijać swoje zdolności i umiejętności.

– W ramach rozwoju muzycznego zwiększamy liczbę zajęć rytmicznych i muzyczno-ruchowych – zapowiada Małgorzata Szychowiak. I wylicza nowości: – Wprowadzamy także indywidualne i zespołowe lekcje gry na instrumentach dla dzieci sześciolatków. To doskonała szansa, by rozpocząć muzyczną edukację w przyjaznym, twórczym środowisku, które sprzyja rozwijaniu pasji i talentów.

Przedszkole bada też predyspozycje muzyczne sześciolatków.

POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

Na osiedle wprowadził się Energetyk Voltuś

W mieście pojawił się nowy krasnal... Ma na imię Voltuś i wysła dobre vibracje. Zadaniem nowego krasnala jest czuwanie nad bezpiecznymi dostawami prądu do Wrocławia.

– Imię to zdrobnienie od jednostki napięcia elektrycznego – wolta – wyjaśnia Renata Szczepaniak ze spółki Tauron Dystrybucja. Voltuś stoi przy siedzibie Taurona przy ul. Powstańców Śląskich 132. – Tu jest serce energetyczne Wrocławia, pracuje całą dobę, zapewniając mieszkańcom dostawę energii.

– Postawiliśmy krasnala, bo chcemy być bliżej klientów. Postawili-

śmy go też dla dzieci. Chcemy, aby zapoznali się z energetyką nieco bliżej. Obecność Voltusia symbolizuje wsparcie dla pracowników. Chcemy docenić ich trud i wysiłek – mówi Leszek Kosiorek, prezes spółki Tauron Dystrybucja.

Janusz Pisarek, dyrektor oddziału wrocławskiego, zapowiedział otwarcie stacji elektroenergetycznej Czechnica.

TAURON DYSTRYBUCJA

Wilanowska 55, Wodzisławska 4, Wojanowska 2, **Zagony** 22, Zatorska 4, Zegadłowicza 43, Żernicka 96, 244, Zielonogórska 2, Żubrza 1.

20.05.2025

al. **Armii Krajowej** 34, **Bezpieczna** 11, 29, Białowieska 30, Buczańska 4a, Buraczana 2a, Burska 7, 12, al. Boya-Żeleńskiego 74, **Chałupnicza** 59, Cooka 5, Czarotoryskiego 30, **Drukarska** 17, **Fiołkowa** 4, **Gajowicka** 119, Gliniana 89, Gorlicka 10, Grabiszyńska 152, Granitowa 290, Grochowa 24, Głogowska 39, al. gen. **Hallera** 46, 79, 101, Hermanowska 75, 107, Hiszpańska 43, Hubska 41, 58, **Inowrocławska** 48, Inżynierska 20, 62, Iwaszkiewicza 16, **Jaksonowicka** 16, Jarocińska 11, Jaworska 5, Jeziorowa 23b, Jutrzenki 19, **Kamińskiego** 190a, Kielczowska 47, Klasztorna 17, Kleczkowska 5, Kminkowa 43, Kolbuszowska 14, Kolisty 2, Komandorska 64, wyb. **Conrada-Korzeniowskiego** 4, Koszarowa 6n, Kołobrzewska 23, Krucza 142, Krynicka 80, Krzycka 63, Księżka 1, **Lekcyjna** 146, Lubuska 78, gen. **Maczka** 41, Łęczycka 3, Łódzka 40, Łomnicka 18a, Łomnicka 28, Mieszczńska 27, **Na Niskich Łąkach** 45, Nyska 70, **Obornicka** 22, gen. Okulickiego 54, Oleska 17, Olszewskiego 28, 50, Opoczyńska 57, Orkana 1, Orla 28, Orzechowa 32, Orłowicza 12, Osobowicka 103a, 146, Ołtaszyńska 84, **Pabianicka** 13, Parnickiego 2, Pawia 40, Pereca 16, Pełczyńska 44, 110, Powiewna 7, Powstańców Śląskich 48, Poznańska 31, Pretficza 49, Przybyszewskiego 112, Pugeta 1, Pułtуска 2, **Rakietowa** 7, Redycka 30, Rędzińska 20a, Romanowskiego 32, Rybacka 10, **Sanocka** 7, Sempolowskiej 64a, Siemieńskiego 10, Skarbowców 31, 123, Skwerowa 2, Skwierzyńska 30, Słężna 215, Spółdzielcza 12, Średzka 25, Stalowa 11, 86, Stalowowska 5, Stanisławowska 48, 63a, Starobielska 1, Starodworska 21, Stodolna 1, Stysia 31, Syryjska 18, Sztabowa 96, **Tyrmanda** 19, gen. Traugutta 58, **Wapienna** 19, Widna 15, Wietrzna 12, Witkowska 2, Wojanowska 76, **Zachodnia** 26, Zagony 79, Zaporoska 73, Żelazna 55, Zielna 20, Żmigrodzka 52, Żwirzowa 71, Żłotnicka 4, Żłostocka 23, Żłostocka 24.

KARŁOWICE-RÓŻANKA

Zdrowie i pasja na Polanie Karłowickiej 31.05

Koncertы, dmuchańce, warsztaty, turniej koszykówki i inne atrakcje zapowiadają organizatorzy Festynu Rodzinnego Osiedla Karłowice-Różanka. Widzimy się w sobotę, 31.05 o godz. 11.

Tegoroczny Festyn Rodzinny Osiedla Karłowice-Różanka odbędzie się pod hasłem „Zdrowie i pasja”. Organizatorzy, czyli Rada Osiedla Karłowice-Różanka i Pomysłodawcy zapraszają mieszkańców w ostatni dzień maja w godz. 11-18 na Polanę Karłowicką przy al. Jana Kasprowicz 45. Impreza zapowiada się bardzo przyjemnie. Każdy znajdzie coś dla siebie. Będą koncerty,

dmuchańce, warsztaty, konkursy, w tym słynny konkurs rzutu cegłą w dal, prezentacja najlepszych firm i instytucji z osiedla, wojсковy tor przeszkód dla najmłodszych, food trucki.

Można już zgłaszać drużyny amatorskie z różnych wrocławskich osiedli na Turniej Koszykówki dla Dorosłych. Zapisy na: www.pomyslodawcy.org.pl.

BROCHÓW

Chińska – będzie przetarg na remont kamienic

W najbliższych dniach ma być ogłoszony przetarg na remont budynków przy Chińskiej, który łączy się z modernizacją wnętrza w kwartale ulic Chińska – Polna – 3 Maja – Koreańska.

Rewitalizacja podwórza w kwartale ulic: Chińska, Polna, 3 Maja, Koreańska rozpoczyna się na dobre. Spółka Wrocławskie Mieszkania ma też lada dzień ogłosić przetarg na wykonanie prac remontowych kamienic przy ul. Chińskiej 14a i 14b. Prace obejmą:

- przebudowę i wymianę wewnętrznych instalacji wod.-kan., elektrycznej i gazowej

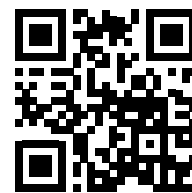
- zmianę systemu ogrzewania
- remont klatki schodowej (Chińska 14a)
- instalację domofonów i RTV/SAT.

Wykonawca, który zostanie wyłoniony w przetargu, będzie miał na realizację tych zadań 7 miesięcy od momentu podpisania umowy.

WM

Jak się zachować, gdy zostaniemy napadnięci

„Kiedy widzisz, że ktoś chce cię napaść, nie kombinuj, nie wymyślaj, nie próbuj pomagać innym, nie nagrywaj tego komórką, a więc nie poświęcaj czasu na coś, co spowolni twoją ucieczkę! Uciekaj!” – radzi ekspert ds. antyterrorystyki Grzegorz „Cichy” Mikołajczyk. Rozmawia z nim Maciej Sas

Lekarz śmiertelnie ranny nożem przez pacjenta w Krakowie, makabryczne zabójstwo portierki na Uniwersytecie Warszawskim. Czy można się przygotować na takie zdarzenia? Jak się bronić?

Moim zdaniem można się na to przygotować, choć potrzebujemy na to trochę czasu. Na razie związana z tym edukacja społeczeństwa nie jest taka, jaka według mnie powinna być. Mam na myśli wykorzystanie w tym celu szkół, zakładów pracy, internetu, social mediów. Sposoby przygotowania się na takie wypadki trzeba nagłaśniać zawczasu.

Jak się zachować w momencie, kiedy widzimy, że ktoś zmierza w naszym kierunku z nożem czy innym groźnym narzędziem. Te sytuacje nie należą do rzadkości...

Przede wszystkim trzeba się nauczyć odróżniania dwóch podstawowych rzeczy: kiedy jesteśmy dla napastnika celem, a kiedy – „towarem”. W sytuacjach, o których pan wspominał, osoby pokrzywdzone były dla sprawców celem, bo to konkretnie one zostały zaatakowane, a sam atak był zaplanowany i zrealizowany. Kiedy natomiast jesteśmy świadkami takiego zdarzenia, stoimy obok i przyglądamy się mu, jesteśmy

w tym momencie „towarem”, a nie celem, to nie bezpośrednio nas ktoś atakuje (albo gdy jesteśmy zakładnikami i napastnik oczekuje czegoś w zamian za nasze życie). Jak się przygotować na coś takiego? Polecam skuteczne i proste zasady opracowane przez Centrum Prewencji Terrorystycznej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w ramach kampanii „4U – uważaj, uciekaj, ukryj się, udaremnij atak!”.

Co się za tym kryje?

Po pierwsze, uważaj, a więc nie popadaj w psychozę strachu, ale kiedy wchodzisz w ciemną ulicę, miej świadomość, że może to być niebezpieczne: wyciągnij ręce z kieszeni, przestań rozmawiać przez telefon, skup się na tym, co się dzieje wokół ciebie. Być może zadzwoni do kogoś i powiedz mu, gdzie jesteś i że właśnie wchodzisz na niebezpieczny teren.

Bądź szczególnie czujny?

Tak – bądź czujny: uważaj na siebie i na to, co się dzieje w twoim otoczeniu. Miej otwarty umysł i wszystkie zmysły: wzrok, węch, słuch. Nie zajmuj umysłu czymś,

co w tym momencie jest nieistotne, by nie zostać zaskoczonym.

Przejdźmy do drugiego „U”.

Uciekaj! Jeśli widzisz, że jeszcze nie znalazłeś/znalazłaś się w epicentrum zagrożenia, atak nie jest skierowany na ciebie, ale za chwilę może się to zmienić. Przykład:

Grzegorz „Cichy” Mikołajczyk
ekspert ds. antyterrorystyki

wchodzisz do budynku (na koncert, do budynku użyteczności publicznej itd.), coś trzyma w rękach i krzyczy, dzieje się coś podejrzanego, coś strzela, wybucha – trzymaj się z daleka od źródła zagrożenia, czyli po prostu uciekaj! Nic nie kombinuj, nie wymyślaj, nie próbuj pomagać innym, nie nagrywaj tego wszyst-

kiego komórką, a więc nie poświęcaj czasu na coś, co spowolni twoją ucieczkę! Czym prędzej uciekaj w miejsce, które wydaje ci się bezpieczne.

Pora na trzecie „U”.

Jeżeli z jakiegoś powodu nie możesz uciec, bo np. jesteś w zamkniętym pomieszczeniu, to po prostu ukryj się! Jeśli to jest szkoła, wejdź do klasy, zamknij drzwi, wyłącz światło, zasłoń zasłony. Drzwi warto zastawić krzesłem, szafką, biurkiem – wszystkim, co utrudni napastnikowi wejście do środka. Podobna zasada obowiązuje w każdym innym miejscu.

Zostało nam ostatnie, czwarte „U”. Co oznacza?

Udaremnij atak, czyli walcz!

Ale nie każdy ma siłę i umiejętności odpowiednie, by walczyć z napastnikiem...

Jesteśmy zamknięci w jednym pomieszczeniu z napastnikiem. Nie umiemy walczyć, ale przecież w tej sytuacji nie mamy nic do stracenia! Jeśli więc stawimy czynny opór, rzucimy się do walki, ugryziemy go, kopniemy w krocze, uderzymy butelką w głowę, wsadzimy palec w oczy czy zrobimy cokolwiek innego, co napastnika zaskoczy, może go powstrzymać.

Coś, co może go potencjalnie przerazić?

Jeszcze lepiej, gdy jest nas dwoje, a atakujący sam – jeśli nie zrobiemy nic, po kolei nas zabije. Ale gdy zaatakujemy go z dwóch stron, jest szansa, że wpadnie w panikę i odpuści, ucieknie.

Trochę, jak z dzikim zwierzęciem zapędzonym w zaułek bez wyjścia – nawet sarna może się okazać groźna...

I o to właśnie chodzi – działa instynkt przetrwania! Bo jeśli nie zrobię nic, to i tak zginę. Lepiej próbować walczyć, bo tylko to daje szansę na uratowanie życia. Tutaj nie chodzi o użycie jakichś konkretnych ciosów, chwytów, technik – po prostu robimy to, co w tym momencie przyjdzie nam do głowy, zaskakujemy napastnika.

A co w sytuacji, gdy napastnik ma broń palną?

Oczywiście w przypadku ataku nożem niezbędny jest kontakt bezpośredni, a napastnik z bronią palną może nas skrzywdzić nawet z kilkudziesięciu metrów. Ale gdy widzimy faceta z bronią, to też uciekam czy chowam się. Nieważne, czy ma w ręce nóż, pistolet czy może granat – zasady są takie same. Zasada 4U powinna być znana powszechnie, bo to przekaz dla każdego.

V Mistrzostwa Nordic Walking dla Seniorów 24.05

Zabierzcie kijki, wygodne buty, dobry humor i widzimy się 24.05

Święto aktywności i zdrowia tuż, tuż. Spotykamy się w sobotę, 24.05 przy Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan przy al. Hallera 81, aby wziąć udział w sportowym wydarzeniu, które z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem seniorów i seniorów z całej Polski.

Redakcja

Wszystko za sprawą V Mistrzostw Nordic Walking o Puchar WCRS i Komendanta Miejskiego Policji we Wrocławiu. Organizatorzy wydarzenia: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Komenda Miejska Policji we Wrocławiu oraz WCT Spartan – zapraszają osoby w wieku 60+ do udziału w rywalizacji sportowej, która łączy ruch, zdrowie i radość ze wspólnego spędzania czasu.

Start zawodów zaplanowano na godz. 10, a zapisy odbędą się w namiocie na parkingu przy Hali Fitness Aktywny Senior w godz. 8.45–9.45.

Aktywność nie zna wieku!

Uczestnicy będą rywalizować na trasie 2 km w trzech kategoriach wiekowych: 60–66 lat, 67–74 lata oraz 75+ (osobno kobiety i mężczyźni). Warto zabrać ze sobą dobre buty sportowe, nakrycie głowy, wodę i oczywiście kijki do nordic walking. To wystarczy, by przeżyć niezapomniany dzień pełen ruchu i pozytywnej energii.

Emocje to nie wszystko

Dla wszystkich uczestników i gości przygotowano szereg wydarzeń towarzyszących: stoiska informacyjne Partnerów Wrocławskiej Karty Seniora, darmowe

konsultacje i badania, możliwość otrzymania Wrocławskiej Karty Seniora, znakowanie rowerów oraz pokazy taneczne i gimnastyczne grup seniorskich. Nie zabraknie międzypokoleniowej zabawy, która zbliża pokolenia w duchu aktywnego stylu życia.

Mistrzostwa odbywają się pod Honorowym Patronatem Prezydenta Wrocławia. To nie tylko wydarzenie sportowe, ale też święto społeczności senioralnej – dowód na to, że wiek to tylko liczba, a radość z ruchu i zdrowia dostępna jest dla każdego.

Wstęp wolny – zapraszamy! Przyjdź, wystartuj, kibicuj.

Survival w kazamatach zamku w Leśnicy

Ile się nudzimy, a ile pracujemy? Do refleksji nad czasem, pracą i uwagą w epoce przebudzowania zaprasza fundacja Art Transparent. 23. edycja Przeglądu Sztuki SURVIVAL odbędzie się w długi czerwcowy weekend (18–22.06) w kazamatach 800-letniego zamku w Leśnicy – przestrzeni dawnej Dyskoteki Forty i pobliskim parku.

Agata Zięba

SURVIVAL to idealna propozycja na spędzenie czasu solo, z rodziną albo przyjaciółmi. Wystawa, wydarzenia towarzyszące, piknikowa atmosfera, zieleń i historia – wszystko w jednym miejscu. Dojazd na plac Świętojański 1? Bez problemu – pociągiem, autobusem lub rowerem.

Co w programie?

Na odwiedzenie wystawy mamy czas od 18 do 22 czerwca – w środę od godz. 12 do 24, a w czwartek, piątek, sobotę i niedzielę od 12 do 22. Wystawę można zwiedzić samodzielnie lub w grupie. Na indywidualne zwiedzanie nie trzeba się zapisywać. Wstęp jest zupełnie bezpłatny.

Na gości przeglądu codziennie czekać będą też interesujące spotkania, wykłady i rozmowy – m.in. o tym, kto zabrał nam czas wolny i jak nowe technologie wpływają na relacje międzyludzkie. Organizatorzy zapraszają do klubu festiwalowego

Podczas przeglądu będzie można wejść do kazamatów 800-letniego zamku – była tu kiedyś dyskoteka Forty

rzadzamy czasem – jako jednostki i jako społeczeństwo – w epoce przebudzowania, elastycznego zatrudnienia i ciągłej dostępności.

Do hasła „3s/8h” odnieśli się artyści i artyści w ramach otwartego konkursu, spośród których zespół kuratorski wyłonił najciekawsze propozycje. Na wystawie zobaczymy prace takich osób, jak m.in.: Maja Janczar, Paweł Franciszek Jaskuła, Jagoda Dobecka, Szymon Szewczyk, Maciek Cholewa, a także Julia Królikowska, Piotr Młacki, Paulina Włostowska czy Wojciech Blecharz. Pełna lista artystów zostanie ogłoszona w połowie maja.

Sztuka dla każdego

SURVIVAL to wystawa dostępna – także dla tych, którzy na co dzień nie chodzą do ga-

lerii. Przy każdej pracy znajdziesz przystępny opis, a wolontariusze i wolontariuszki chętnie pomogą Ci się odnaleźć. „Nie każdy zna się na sztuce, ale fajnie, gdy można ją zrozumieć” – mówi jedna z wolontariuszek.

– Wiele osób mówi nam, że SURVIVAL to jedyna wystawa sztuki współczesnej, którą odwiedzają w ciągu roku. Ludzie cenią to, że nie stawiamy barier i chętnie rozmawiamy o sztuce w sposób przystępny – mówi Ewa Pluta, jedna z kuratorek Przeglądu.

Przegląd Sztuki SURVIVAL organizuje fundacja Art Transparent, która od 20 lat wspiera sztukę we Wrocławiu.

wego

na przekąski i odpoczynek, a dzieciaki – na zabawy rodzinne i grę terenową.

Spiesz się powoli

23. Przegląd Sztuki SURVIVAL – zatytułowano „3s/8h” – koncentruje się na relacjach między czasem, pracą a uwagą. Odwołuje się do historycznych postulatów ruchów robotniczych o ośmiogodzinnym dniu pracy i zestawia je z dzisiejszym trzysekundowym progiem uwagi w mediach społecznościowych. To zaproszenie do refleksji nad tym, jak dziś za-

Zamek w Leśnicy

Noc Muzeów 17.05

Tegoroczna Noc Muzeów już w najbliższą sobotę! W tym dniu wrocławskie muzea i galerie otworzą drzwi także w późnych godzinach wieczornych. Zaplanowano szereg atrakcji i warsztatów. Dokładny program znajdziesz na stronie www.wroclaw.pl/kultura/noc-muzeow-wroclaw. Na część wydarzeń obowiązują zapisy. Warto sprawdzić zasady uczestnictwa, zanim wybierzemy się na nocne zwiedzanie.

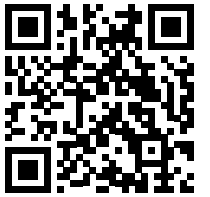
12. Musica Electronica Nova

Już w piątek 16.05 rusza kolejna edycja festiwalu Musica Electronica Nova. Dyrektor Pierre Jodłowski pyta o związek człowieka z nowymi technologiami, m.in. z AI. Festiwal powstał w 2005 roku jako impreza środowiska skupionego wokół Studia Kompozycji Komputerowej w Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Przez kolejne lata wyewoluował do rangi jednego z najważniejszych cyklicznych wydarzeń, podczas których prezentuje muzykę elektroakustyczną. Wydarzenie potrwa do 24.05. Szczegóły programu na: www.nfm.wroclaw.pl/festiwal/musica-electronica-nova.

Czytanie Edyty Stein dla początkujących

Towarzystwo im. Edyty Stein chce zachęcić wrocławianki i wrocławian do czytania tekstów Patronki Europy. Nie jest to łatwa lektura. Dlatego w domu Steinów przy ul. Nowowiejskiej 38 w sobotę 17.05 o godz. 10 będzie okazja, by zmierzyć się z dziełem pt. „Drogi poznania Boga. Studium o Dionizym Areopagicie” pod okiem znawcy filozofii – ks. Bartłomieja Kota, duszpasterza akademickiego z „Maciejówki”. Wydarzenie jest bezpłatne, ale trzeba się zapisać na: wro.news/czytanie-stein.

Rzeźba z placu Nankiera wróciła do Wrocławia

Przez 250 lat figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej (Immaculata) była chlubą Wrocławia – zdobiła kolumnę maryjną obok obecnej katedry greckokatolickiej przy pl. Nankiera. W czasie wojny została wywieziona i słuch po niej zaginął. Odnalazł ją Piotr Oszczanowski, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

Magdalena Talik

Ta ważąca blisko 600 kilogramów figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej (Immaculata) została wywieziona z Wrocławia w czasie wojny i słuch po niej zaginął. Okazało się, że ostatnie 80 lat stała na trawie w Muzeum Rzeźby w warszawskiej Królikarni. Odnalazł ją Piotr Oszczanowski, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Teraz możemy oglądać Immaculatę w kolekcji sztuki śląskiej XVI–XIX wieku na I piętrze Muzeum.

Rzeźba z placu Nankiera, której autora nie znamy

Prof. Piotr Oszczanowski podkreśla, że figura, która była ozdobą i chlubą centrum miasta, a wznosiła się tuż przy kaplicy Hochberga obok kościoła św. Wincentego i św. Jakuba (dzisiaj katedry greckokatolickiej) to dzieło niezwykle, mające przesłanie ideowe, walory artystyczne i szczególnie ciekawą, a nawet burzliwą historię.

Barbara Andruszkiewicz z działu rzeźby XVI–XIX wieku z Muzeum Narodowego we Wrocławiu ujawnia, że z jednej strony o wrocławskiej Immaculacie wiemy bardzo dużo, z drugiej prawie nic.

– Wiemy, który z opatów zakonu norbertanów ją ufundował (Gottfried Czeleschowsky), kto był twórcą samej kolumny, ponieważ kamieniarz Joseph Getzinger otrzymał 400 talarów wynagrodzenia i ekwiwalent w postaci piwa i zboża, który architekt nadzorował ustawienie kolumny (Johann Georg Knoll), ale nie wiemy najważniejszego. Czyli tego, kto był

autorem rzeźby – zwraca uwagę Barbara Andruszkiewicz.

Specjalistka od rzeźby barokowej opisuje charakterystyczny wizerunek Immaculaty. – Sam motyw ikonograficzny powstał z połączenia motywów Najświętszej Marii Panny z „Dziwlicą Apokaliptyczną” z tekstu z Apokalipsy św. Jana – stąd nimb z gwiazd wokół głowy Niepokalanej czy deptanie przez nią smoka – wylicza Barbara Andruszkiewicz.

Kolumna z Immaculatą w luteranśkim Wrocławiu

Odaleziona figura miała dosztukowaną figurę smoka, któremu wandal domalował zielone oczy.

Kolumny zwieńczone figurą Immaculaty stawiano na całym terenie Śląska. Były to bardzo często kolumny dziękczynne, m.in. za uratowanie od zarazy.

– Takie wystawienie miało ogromną wagę w duchu rozwijającej się kontrreformacji – katolickie elementy były swoistymi wypami na morzu luteranśkiego miasta, jakim był wówczas Wrocław. Była w tym pewna doza dumy, ostentacji, bo kult maryjny to przecież domena kościoła rzymskiego czy greckokatolickiego – tłumaczy dyrektor Piotr Oszczanowski.

Immaculata stała na pl. Nankiera od początku XVIII wieku do ok. 1943 lub 1944 roku, kiedy zniknęła. – Mieliśmy prawo przypuszczać, że historia obeszła się z nią okrutnie i bezpowrotnie przepadła, a byłaby to ogromna strata. Immaculata jest bowiem najstarszym dziełem w przestrzeni publicznej Wrocławia, które wyprzedza o kilkadziesiąt lat tak wspaniałe realizacje jak liczne pomniki Jana Nepomucena – opowiada Piotr Oszczanowski.

Figura w krzakach warszawskiego muzeum

Wrocławską Immaculatę dyrektor Piotr Oszczanowski odkrył podczas przygotowań do jednej z wystaw w 2017 roku. Stała na trawniku warszawskiej Królikarni. Niepozorna, przybrudzona, z uszkodzonym nosem, dłońmi, dosztukowaną figurą smoka, któremu wandal domalował zielone oczy.

W ewidencji Muzeum Narodowego w Warszawie, gdzie rzeźba przywieziona została w 1946 roku, Immaculatę oznaczono jako figurę... św. Małgorzaty i przypisano czeskiemu rzeźbiarzowi.

– Dzisiaj Immaculata przebywa już u nas, w Muzeum Narodowym we Wrocławiu, w formie depozytu, ale mogę zapewnić, że wszczęte zostały stosowne procedury, które doprowadzą do tego, że dzieło wróci do zasobów naszej placówki – mówi Piotr Oszczanowski, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

W trakcie zabiegów konserwatorskich rzeźba zyskała nową głowę smoka pod stopami Immaculaty, dopasowano ją na warszawskiej ASP, uzupełnione też zostały ubytki rzeźby piaskowcowej, m.in. dłonie złożone do modlitwy czy nos Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej.

Powrót figury na plac Nankiera?

Dyrektor od razu też uprzedza pytanie o powrót rzeźby z piaskowca do oryginalnej lokalizacji, czyli na plac Nankiera. – W świetle obowiązującego prawa to już niemożliwe – podkreśla.

Włodzimierz Juszcak, duchowny greckokatolicki, biskup eparchii wrocławsko-koszalińskiej, jest szczęśliwy, że Immaculata się odnalazła i udało się poddać ją konserwacji.

– W 1997 roku, kiedy otrzymaliśmy świątynię przy placu Nankiera od papieża Jana Pawła II, kolumna była utracona, brakowało na niej figury Matki Bożej. Przy odbudowie kaplicy Hochberga wyniknęła sprawa sporządzenia kopii Immaculaty, ale mieliśmy szczątkowe źródła informacji o tym, jak wyglądała i stworzyliśmy kopię raczej w oparciu o wzorce dwóch figur – z Jeleniej Góry i z Lubiąża – opowiada biskup Włodzimierz Juszcak.

– Teraz kopia już się u nas za-domowiła, a zamiana, nawet gdyby okazała się możliwa, byłaby nietaktem – przyznaje greckokatolicki biskup.

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Mistrz Polski przyjeżdża do Wrocławia

Czas na ostatni mecz w stolicy Dolnego Śląska w sezonie 2024/2025. Do Wrocławia przyjedzie bardzo mocny rywal, czyli mistrz Polski z poprzednich rozgrywek – Jagiellonia Białystok. Początek meczu w piątek o godz. 20.30.

Redakcja

Od piątku wśród wrocławskich kibiców panują smutne nastroje. Drużyna przegrała 0:2 z Górnikiem Zabrze, a przez to jak ułożyły się starcia Lechii Gdańsk oraz Zagłębia Lubin, pewne jest już to, że Trójkolorowych zabraknie w kolejnym sezonie PKO BP Ekstraklasy.

Śląsk już skupia uwagę na przyszłości

W klubie są już zakasane ręce, aby pobyt na niższym szczeblu rozgrywkowym potrwał tylko rok. Pierwszym krokiem ma być dobre zaprezentowanie się w starciach kończących obecny sezon.

Pożegnanie z Ekstraklasą

Choć misja utrzymania wrocławskiego klubu w Ekstraklasie nie

Śląsk Wrocław nie ma szans zostać na najwyższym szczeblu rozgrywkowym. Betclick 1. Liga to już pewnik

zakończy się powodzeniem, to piłkarze będą chcieli w dobrym stylu pożegnać się z kibicami. Aby to zrobić, będą chcieli dobrze wypaść na tle rewelacji ostatnich miesięcy – Jagiellonii Białystok. To zespół, który nie tylko rok temu świętował zdobycie tytułu mistrzowskiego, ale również ze świetnej strony pokazał się w europejskich pucharach. Białostoczanie dotarli do ćwierćfinału Ligi Konferencji. Tam przegrali dopiero z Realem Betis.

Mocny rywal na koniec

Zadanie nie będzie zatem łatwe. Jagiellonia w bieżących rozgrywkach udowadnia, że dyspozycja z sezonu 2023/2024 nie była przypadkiem i również walczy o medal. Choć w kwietniu zespół prowadzony przez Adriana Sienięcia nie spisywał się najlepiej, to w ostatnim spotkaniu zagrał bardzo dobry mecz przeciwko Rakowowi Częstochowa. Zwycięstwo sprawiło, iż drużyna z Pod-

lasia jest faworytem do zgarnięcia brązowego krążka bieżących zmagania PKO BP Ekstraklasy.

Bilety na mecz z Jagiellonią są do nabycia na stronie internetowej bilety.slaskwroclaw.pl. Wejściówki można zakupić również w kasach przy Oporowskiej 62, w Centrum Kibiców Śląska Wrocław przy ul. Piłsudskiego i innych punktach stacjonarnych (lista i szczegóły na stronie internetowej klubu).

Trener Śląska: Nie czas na wymówki

Z sześciu ostatnich meczów w Orlen Basket Lidze Śląsk Wrocław przegrał pięć. Dwie ostatnie porażki – w barażach – przesądziły o tym, że WKS nie zalicza się do grona ośmiu najlepszych drużyn i skończył rozgrywki przedwcześnie. Koszykarze mają już wakacje.

Macio Teague: 21 punktów, 4 zbiórek i 2 asysty w meczu z Toruniem

Błażej Organisty

Klub postawił dwa cele na sezon 2024/2025: dojście do finału w ekstraklasie i wyjście z grupy w rozgrywkach europejskich. Oba okazały się nieosiągalne: bilans 1-5 i ostatnie miejsce w grupie w Koszykarskiej Lidze Mistrzów, 15 wygranych i 15 przegranych w sezonie Orlen Basket Ligi, 2 porażki w barażach o play-offy. Łatwiej było słycać opinie, że skład jest zbilansowany i dawno nie był tak solidnie zbudowany. Zespół potwierdził te słowa na starcie, wygrywając Superpuchar Polski. Szybko okazało się jednak, że były to dobre złego początki.

Z następnych 6 meczów drużyna wygrała 1, więc klub zaczął wymieniać załogę. Na pierwszy ogień poszedł Miodrag Rajković, którego

na początku grudnia na ławce trenerskiej zastąpił Aleksandar Joncević. Wyniki były takie sobie, drużyna nie mogła znaleźć rytmu i stabilizacji. WKS wygrał 10 z 19 meczów we wszystkich rozgrywkach. Ostatnią deską ratunku miał być Aris Lykogiannis. Grek podjął się misji prawie niemożliwej i nie podołał: 3 zwycięstwa i 5 porażek, w tym dwie w barażach o wejście do play-offów: 74:91 z Kingiem w Szczecinie i 77:81 z Polskim Cukrem Toruń u siebie. – Nie czas na wymówki. Czas na przeanalizowanie błędów i na przebudowę. Trzeba zidentyfikować problemy, żeby znaleźć rozwiązania i podjąć właściwe decyzje – mówi Aris Lykogiannis.

Play-offy w Orlen Basket Lidze, bez koszykarzy z Wrocławia, rozpoczynają się w środę 14 maja.

Tydzień w skrócie

Wrocławianie przegrali w Zabrzu z Górnikiem 0:2, Zagłębie Lublin wygrało z Widzewem Łódź 2:1, Lechia Gdańsk pokonała na własnym boisku Koronę Kielce 3:2. Wyniki w 32. kolejce PKO BP Ekstraklasy przesądziły o spadku Śląska Wrocław do Betclick 1. Ligi. Z ekstraklasą żegnają się Stal Mielec i Puszcza Niepołomice.

W piątek 9 maja Sparta Wrocław odniosła 3. zwycięstwo w PGE Ekstralidze. Żużlowcy z Wrocławia pewnie pokonali na Stadionie Olimpijskim Stal Gorzów Wielkopolski 56:34 i po 5 kolejkach są na 3. miejscu w tabeli. Kolejny mecz we Wrocławiu: 30 maja z Częstochową.

Pantery Wrocław zaczynają sezon 2025 w Europejskiej Lidze Futbolu Amerykańskiego. Pierwszym przeciwnikiem wrocławian będzie zespół z Węgier – Fehervar Enthroners. Mecz rozpocznie się w sobotę o godzinie 18.00 na stadionie Olimpijskim.

WYDARZENIA SPORTOWE

żużel

PGE Ekstraliga, 23.05, godz. 18, K.S. Rybnik – Sparta Wrocław
Eleven Sport 1

piłka ręczna

Orlen Superliga – runda przegranych, 17.05, godz. 16, Azoty-Puławy – WKS Śląsk Wrocław
Orlen Superliga – runda przegranych, 21.05, godz. 18, hala Orbita, WKS Śląsk Wrocław – Zagłębie Lublin

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 16.05, 20.30, Tarczyński Arena, WKS Śląsk Wrocław – Jagiellonia Białystok
Canal+, Canal+ Sport, Canal+ Sport 3
PKO BP Ekstraklasa, 3.05, 17.30, stadion Tarczyński Arena, WKS Śląsk Wrocław – Zagłębie Lubin
Canal+ Sport 3

Targi Dobry Design Lato 2025 17 i 18.05

Najciekawsze polskie marki i najnowsze trendy, a wszystko w samym sercu Wrocławia na Wyspie Słodowej w Concordia Design w godz. 11-18. Moda, ceramika użytkowa i dekoracyjna, biżuteria, ilustracje, plakaty, książki, dekoracje wnętrz, kosmetyki, świece sojowe. Wstęp bezpłatny.

Niedziele w Parku Śniadaniowym

W maju ruszył sezon pełen słońca, smaków i dobrej energii. Leniwe poranki na trawie, aromatyczne śniadania i spotkania z bliskimi pod gołym niebem to wszystko w każdą niedzielę w Parku Śniadaniowym, ul. Kamienna 75. Szczegóły na: www.wro.news/park-sniadaniowy.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

Giełda Książki Bibliotecznej w Rynku

Dolnośląska Biblioteka Publiczna zaprasza miłośników książek, muzyki i podróży na 33. Giełdę Książki Bibliotecznej, która odbędzie się w Rynku 58 od 19 do 23.05. To doskonała okazja, by wzbogacić swoje zbiory – wszystko za symboliczną kwotę 5 zł.

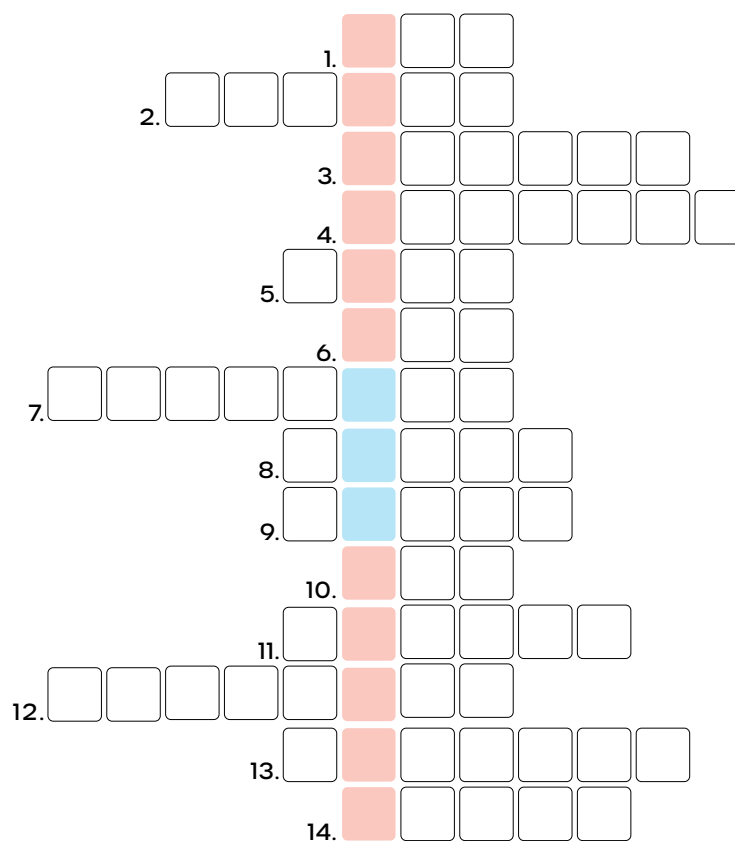
17. Wrocławski Marsz Równości

Stowarzyszenie Kultura Równości zaprasza na coroczne święto dumy, równości i różnorodności, czyli 17. Wrocławski Marsz Równości. Kolorowa parada przejdzie ulicami naszego miasta w sobotę 7.06. Szczegóły bliżej wydarzenia na: www.wro.news/parada-rownosci.

KRZYŻÓWKA NUMERU 228

- Są nimi oświetlane latarnie na Ostrowie Tumskim.
- Stara na placu Solnym i nowa przy ul. Krupniczej.
- Budynek dawnej wojskowej wartowni, w którym dziś mieści się galeria sztuki i kawiarnia.
- Mała wyspa na Odrze, na której znajduje się jeden budynek.
- Skrót od „Wohnungs und Werkraum Ausstellung”, nazwy wystawy mieszkaniowej.
- „Hey ...” – grany w trakcie bicia rekordu na Rynku.
- Multimedialna przy pergoli.
- Autor rzeźby „Nawa” na Wyspie Daliowej.
- Ze złotym słońcem i jedną wskazówką na fasadzie ratusza.
- Razem z surykatkami otrzymały nowy wybieg w zoo.
- Jedzie „do nieba” przed Muzeum Współczesnym.
- Patron Akademii Muzycznej.
- Bohater czeskiej bajki, którego imię nosił dom handlowy, po którym pozostał neon w Galerii Neonów.
- Złote, rogate zwierzę, które jest godłem jednej z wrocławskich kamienic.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **228.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżów-

ki). Na odpowiedzi czekamy do **21.05** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **28.05**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**. **UWAGA!** Wg regulaminu wygrywa ten, kto wyśle SMS-a jako pierwszy, przedostatni lub ostatni.

W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i butelka. Zwycięzcami w numerze 226 (hasło: Kreatorzy miasta) zostali: pani Adrianna (bluza), pan Piotr (workoplecak) i pan Michał (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs